

Förskolenämndens ledamöter och ersättare kallas härmed till sammanträde på Återskapa, Kärrgatan 4, **torsdagen den 17 oktober 2024 kl. 15:00.**

Sammanträdet inleds på Återskapa med en introduktion därefter kommer Lillsjöns förskola berätta om deras arbete med Återskapas material och sedan kommer det hållas en workshop.

Nämndsammanträdet startar kl. **17:00.** Förskolenämndens sammanträde är öppet för allmänheten (utom vid ärenden som avser myndighetsutövning eller sekretess)

Andreas Ekström
Förskolenämndens Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Förhinder anmäls alltid till Emelie Wigforss, 033 355046 eller via e-post:
emelie.wigforss@boras.se

Mitt-S-samverkan har gruppmöte den 14 oktober kl. 17:00, Olovsholmsgatan 32 Bredared 143. Meddela eventuellt förhinder till Andreas Ekström, tel. 0737-34 27 36.

Moderaterna och Kristdemokraterna har gruppmöte den 14 oktober kl. 18:00. Meddela eventuellt förhinder till Gunilla Christoffersson, tel. 0736-57 48 34.

Sverigedemokraterna har gruppmöte den 16 oktober kl. 18:00 via Teams. Meddela eventuellt förhinder till Leif Häggblom, tel. 0702-65 50 98.

Ärende

1. Upprop och val av justerande ledamot och dennes ersättare
2. Godkännande av föredragningslista
3. Allmänhetens frågestund
4. Informationsärende - Kvalitetsrapport Värdegrund
Dnr 2024-00140 1.1.3.25
5. Månadsrapport september 2024
Dnr 2024-00139 1.1.4.2
6. Boråsförslaget: Tillfällig lokal för Kristinebergs öppna förskola
Dnr 2024-00097 1.1.3.25
7. Svar på remiss - Riktlinjer för informationshantering i Borås Stad
Dnr 2024-00135 1.2.3.25
8. Förskolenämndens sammanträdesdagar 2025
Dnr 2024-00129 1.1.3.25
9. Svar på remiss - Yttrande över Skolverkets förslag till förändringar i barn- och fritidsprogrammet
Dnr 2024-00145 1.1.3.25
10. Anmälningssärenden
Dnr 2024-00004 1.1.3.0
11. Redovisning av delegationsbeslut
Dnr 2024-00005 1.1.3.0
12. Rapportering från kontaktpolitiker
Dnr 2024-00006 1.1.3.25
13. Övriga frågor
Dnr 2024-00127 1.1.3.25

Kvalitetsrapport Värdegrund 2024

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Insatser på huvudmannanivå och enhetsnivå.....	3
3	Resultat.....	3
3.1	Lek ur ett värdegrundsperspektiv	3
3.1.1	Beskrivning av måluppfyllelse och utvecklingsområden	4
3.2	Värdegrunden i mötet med vårdnadshavare	7
3.2.1	Beskrivning av måluppfyllelse och utvecklingsområden	8
3.3	Identitet och trygghet	10
3.3.1	Beskrivning av måluppfyllelse och utvecklingsområden	10
3.4	Demokrati, inflytande och delaktighet	13
3.4.1	Beskrivning av måluppfyllelse och utvecklingsområden	14
4	Slutsats och utvecklingsområden	17

1 Inledning

Denna kvalitetsrapport redogör för kvaliteten och måluppfyllelsen inom värdegrundsarbetet på förskolorna i Borås Stad. Huvudman såväl som enhet ska enligt Skollagen, kap 4, bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete utifrån målområden i förskolans läroplan (Skolverket, 2018). Varje huvudman ska inom skolväsendet systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsrapportens syfte är att följa upp måluppfyllelsen i Borås Stads förskolors systematiska kvalitetsarbete mot de nationella målen. Kvalitetsrapportens syfte är också att bidra till en likvärdig utbildning mellan förskolor (Skollagen Kap 1 § 9).

Rapportens resultat utgår från rektors analyser i verksamhetsplanen samt dialoger med pedagoger, observationer samt analyser av förskolans arbete i förhållande till förskolans läroplan. Empiri har även hämtats från huvudmannens kvalitetsdialoger med rektorer och från samtal med barn.

2 Insatser på huvudmannanivå och enhetsnivå

Utifrån huvudmannens insatsöversikt erbjuds förskolorna olika stöd och insatser för att främja värdegrundsarbetet. Förskolorna har bland annat kunnat få stöd i hur lekgrupper kan organiseras för att stärka barns lekstyrka och lekkompetens. Insatsen riktar sig främst till barn med autismspektrumtillstånd (AST). En annan insats om lek (lekresponsiv undervisning) handlar om hur lek och undervisning under valda tillfällen kan kombineras. *Specialpedagogik i förskolans praktik* är en insats vars syfte är att främja inkludering för alla barn. Ytterligare en insats som erbjuds handlar om demokrati med fokus på de yngsta barnens inflytande och delaktighet.

För att bredda och höja kompetensen inom området sexuella övergrepp mot barn så har alla förskolor tagit del av en utbildning. Utbildningen sker i form av filmer och görs i samarbete med Ulla Thorslund, leg. psykolog och expert inom området.

Dessa kompetensutvecklingsinsatser har syftat till att skapa gemensamma förhållningssätt och arbetssätt på den enskilda förskolan.

3 Resultat

3.1 Lek ur ett värdegrundsperspektiv

Leken är central i förskolans utbildning och en grund för att barnen ska utveckla sin kompetens på olika områden. Utöver att leken är språkutvecklande och bidrar till lärande av många olika delar så är leken viktig på så sätt att barnen får praktisera de värden som återfinns i läroplanen: aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Barnen lär sig till exempel att samspela med andra och att använda demokratiska spelregler.

Nedanstående mål från läroplanen är utgångspunkt för resultatet under denna rubrik:

Mål

- Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla nyfikenhet, kreativitet och lust att leka och lära,
- Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler.

Måluppfyllelse och utvecklingsområden

- Måluppfyllelsen är generellt relativt god gällande att ge barn förutsättningar att utveckla nyfikenhet, kreativitet och lust att leka och lära. Pedagogers närvaro är mer tydlig i de yngre barnens lek. Skillnader är större inom en förskola än mellan förskolor och syns till exempel i pedagogers engagemang och lyhördhet.
- Måluppfyllelsen är relativt god gällande att ge varje barn förutsättningar att utveckla förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler. Många förskolor har tydliga strategier för att hjälpa barn i det sociala samspelet genom till exempel olika typer av lekgrupper både ur ett specialpedagogiskt perspektiv men även ur ett allmändidaktiskt.
- Ett utvecklingsområde är att utveckla leken utomhus genom att öka pedagogers kompetens och praktik. Här ingår även att skapa en utemiljö med genomtänkta lekmiljöer.

3.1.1 Beskrivning av måluppfyllelse och utvecklingsområden

Pedagogers kompetens gällande lek

Personalens kompetens om lek är viktig för att arrangera, stimulera och utveckla barns lek på förskolan. Kompetens innebär olika saker på detta område. Det kan handla om kunskap och det finns hos de allra flesta pedagoger en grundläggande **kunskap om** lekens betydelse. Det är dock tydligt att skillnader mellan pedagoger när det gäller kunskap om lek är individuella snarare är kopplade till utbildningsnivå. Även på de förskolor som haft litteraturläsning och diskussioner märks att pedagogerna tagit till sig kompetensutvecklingen i olika grad. Det som skiljer sig mellan pedagogerna kan handla om **synen på** leken och i hur man tänker om sin egen roll i leken kopplad till barnens åldrar. Det framkommer att nyutbildade tydligare gör kopplingar mellan lek och undervisningssituationer jämfört med mer erfarna pedagoger. Det finns hos dessa en tanke om att leken också har ett eget värde och behöver inte alltid ha ett mål och syfte. Synen på lek kan även handla om pedagogernas motivation och hur den egna viljan till deltagande i lek ser ut. Ett begrepp som används i stor utsträckning är *närvarande pedagoger* och flera

förskolor arbetar med att definiera vad begreppet står för och på så sätt nå en samsyn i förhållningssätt till leken.

Det finns även skillnader i **pedagogernas praktik**. Det märks till exempel i pedagogernas lyhördhet och förmåga att fånga barnen i leken och engagera sig i den. Det finns en tydlig koppling mellan ett större deltagande i yngre barns lek jämfört med deltagande i äldre barns lek. Det finns lite olika förklaringar till varför pedagoger inte gör sig närvarande i barns lek. En av dem kan vara rädsla att uppfattas som för engagerad av sina kollegor. Det är ett tecken på att det skulle kunna finnas en norm som handlar om i vilken grad pedagoger bör delta i barns lek. Det verkar finnas ett glapp mellan en grundläggande kunskap om lekens betydelse och den praktik pedagogerna utövar. På några förskolor används filmning som ett sätt att öka kompetensen genom att synliggöra pedagogernas lekpraktik och därmed möjliggöra en utveckling av arbetssätt och förhållningssätt.

Lek inne och ute

Pedagogernas lekpraktik påverkas också av förutsättningar. Beroende på hur lokalerna är utformade påverkar det möjligheterna att dela upp sig i grupper och på vilka sätt pedagoger finns med i leken. När det finns flera rum på avdelningen ökar möjligheten att pedagogerna delar upp barngruppen i olika rum för olika lekar. Där lokalerna inte ger en god överblick påverkar det ofta pedagogens roll till att bli mer övervakare av lek än deltagare i leken.

Leken utomhus är en större utmaning på förskolorna. Förklaringar till det är flera. En är att det är en större yta att vara på utomhus och det kan upplevas svårare än inomhus att skapa rum i lärmiljön utomhus. En annan förklaring är att utomhusmiljön på de flesta förskolor inte är lika genomtänkt som inomhus. Inne har många förskolor arbetat med att utveckla lärmiljöer som lockar och bidrar till lek där barn stannar i leken under längre tid men förskolorna har inte utvecklat utomhusmiljöerna på liknande sätt. Att arrangera lekmiljöer inomhus på en avdelning upplevs enklare än utomhus där fler ska komma överens om utformningen. Ett sådant utvecklingsarbete tar därför längre tid.

Det saknas ett tänk om rum utomhus som blir mer naturligt inomhus. Aktiviteterna utomhus är inte lika genomtänkta som inomhus. Flera förskolor har dock påbörjat ett utvecklingsarbete gällande detta och exempelvis tagit fram leklådor att ta med eller skapa stationer för olika lek utomhus. Förskolor som fått ta del av nämndens satsning på gårdarna har kunnat utveckla miljöerna utomhus på ett positivt sätt. Även andra förskolor som har bra förutsättningar när det gäller hur förskolans gårdar ser ut kan ha miljöer som lockar till lek.

En annan utmaning med leken utomhus är pedagogernas närvaro och engagemang i leken. Inomhus syns mer av pedagogernas delaktighet i leken än utomhus. Detta är generellt på så gott som alla förskolor. Undantaget i pedagogernas engagemang i utevistelsen är när man går med barngruppen till skogen. I den aktiviteten arbetar pedagogerna mer nära barnen. Leken inne kräver mer av vuxna för att fungera och då tar pedagogerna större ansvar.

Det förekommer relativt ofta att pedagoger blir stående med andra vuxna på gården. Ibland ses det som ett andningshål eller återhämtning för pedagoger att ta den rollen utomhus. Ibland används sådan tid till avstämning och viss planering men ibland blir samtalen mer privata. En annan förklaring till att pedagoger inte är lika delaktiga i leken ute är att rutiner stör utvistelsen. De vuxna är färre till antalet på grund av att pedagoger har planeringstid eller raster och då behöver de närvarande vuxna ha överblick utifrån en säkerhetsaspekt. Flera förskolor talar om att utveckla att pedagoger tar en mer aktiv roll i leken utomhus. Detta sker till viss del på de förskolor som arbetar med stationer där pedagogerna har i uppdrag att arrangera en viss lekmiljö. På de förskolor som har gjort en medveten uppdelning av vuxnas ansvar utomhus kan pedagoger delta i barnens lek i större utsträckning.

När frågan om vuxna är med i leken ställdes till barnen så svarade alla medverkande barnen först nej på frågan och att de vuxna inte är med och leker. När barnen fick tänka en stund kunde de ofta namnge någon pedagog. En tolkning i att de kunde namnge just en specifik pedagog är att det kanske inte är vanligt att pedagoger leker med barnen. Barnen pratade istället om praktikanter och att de ofta var de som lekte med dem vilket barnen uppskattade.

Neeeej... jo men (namn på praktikant) och målar och är med oss och leker Astrid Lindgrens värld. De (vuxna) kollar vad vi gör och så, ibland slår sig några (barn) i hemvrån och då säger alltid något barn till fröken. Exempel om någon slår sig säger de -kom!

Nej, de (vuxna) går bara runt som galningar. De som är lite unga fröknar brukar leka med oss, men ibland vilar dom lite. De(vuxna) går runt som galningar och pratar och går.. det är det enda de gör och om nån slår då säger de till det är det enda de gör där ute. Här inne leker man mest (då leker de vuxna med er) Nej... de pratar bara och de måste jobba och säger till oss.

I samtalen med barnen framkom det att barnen gärna vill att de vuxna är med och leker.

Ja vi skulle vilja att de (vuxna) var med, och leka jage eller kurragömma. Jag gillar att leka med dom jage och kurragömma. Jag älskar att leka ett, två tre rött ljus (en regellek).

Ja vi vill att de ska vara med och leka. Ute står de och pratar, men ibland går de runt och kollar. Ibland brukar det mest vara en som går runt vid den stora gungan. (Varför tror ni att det är så?) För att där kan man komma runt till den andra sidan. Jag tycker att de brukar gå runt på hela gården och så brukar de prata ibland. En går runt... en går åt det hållet och en går det andra hållet. Ibland pratar de också när de går.

Väl värt att notera är att inga av barnen sa att de vill leka själva, som ofta lyfts fram som en anledning till att pedagoger inte deltar i äldre barns lek. I stället beskriver barnen positiva situationer när de mött pedagoger eller andra vuxna som lekt med dem.

Lek i grupper

Många barn har idag inte framgångsrika lekstrategier som till exempel skapar vänskap och relationer. Det verkar finnas sådana skillnader mellan olika stadsdelar i olika socioekonomiskt utsatta områden. Som tidigare nämnts strävar förskolorna efter att dela barngruppen i mindre grupper. Detta gynnar

leken som kräver att man kan skapa relationer och roller tillsammans. De flesta förskolor lyckas väl med uppdelning av barn i mindre grupper, men enstaka förskolor har svårigheter att få till delning i smågrupper över dagen. Utifrån förvaltningens satsning på specialpedagogisk kompetensutveckling kring lekgrupper använder många förskolor lekgrupper för att stärka barns lekförmåga till exempel kring hur man startar en lek med andra barn. Barnhälsans insats om lekgrupper handlar om barn i behov av särskilt stöd och då främst med barn inom autismspektrumet.

Förskolan kan ha också ha andra former av grupper för att stötta leken. Dessa lekgrupper väljs antingen slumpmässigt eller genom medvetna val. Idén är att genom styrda och strukturerade lektillfällen i små grupper bryta mönster av uteslutning och låsta hierarkier. När pedagoger har fått kunskap om hur man leder in barn i lek har arbetssättet gett goda effekter för deltagande barn. Pedagogers närvaro ökar genom arbetssättet, konflikter minskar och barn utvecklar lekstrategier.

3.2 Värdegrunden i mötet med vårdnadshavare

Nedanstående text från läroplanen är utgångspunkt för resultatet under denna rubrik:

- Alla som arbetar i förskolan ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Förskolan ska spegla de värden och rättigheter som uttrycks i barnkonventionen.
- Förskolan ska aktivt och medvetet främja alla barns lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Förskolan har ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar barnens utveckling, val och lärande.

Måluppfyllelse och utvecklingsområden

- Information ges till vårdnadshavare om det pedagogiska arbetet och därmed arbete utifrån normer och värden i läroplanen i stor utsträckning. Alla förskolor gör detta i någon form, även om det inte sker i samband med introduktionen. Några förskolor har utvecklat en systematik kring detta och följer upp frågan.
- Ett utvecklingsområde för en del förskolor är att hitta en systematik kring hur förskolan informerar vårdnadshavare om värdegrunden i förskolan. Det skulle kunna underlätta i situationer där vårdnadshavares värderingar ibland krockar med förskolans värdegrund.
- Orosanmälningar görs på alla förskolor när så behövs. Det finns en stor medvetenhet på alla förskolor om skyldigheten att göra orosanmälningar. Information om förskolans samarbete med socialtjänsten kring orosanmälningar ges till vårdnadshavare på olika sätt beroende på vilken förskola barnet går på. Ett utvecklingsområde är att på förskolenivå skapa en systematik kring detta.

- Att känna igen signaler på hedersförtryck upplevs av förskolorna som svårt. Resultatet indikerar hög måluppfyllelse gällande att aktivt och medvetet främja alla barns lika rättigheter och möjligheter. Men resultatet kan även bero på kunskapsbrist om hedersförtryck i förskolan.
- Ett utvecklingsområde är att öka och fördjupa kunskapen om hedersförtryck för att pedagoger, rektorer och förvaltning ska få en större handlingsberedskap både operativt i mötet med vårdnadshavare men även strategiskt i personalfrågor och gentemot vårdnadshavare.

3.2.1 Beskrivning av måluppfyllelse och utvecklingsområden

Information om värdegrund

Information till vårdnadshavare om förskolans värdegrund sker på olika sätt, både muntligt på föräldramöten eller i samband med introduktionen i förskolan. Främst sker den i skriftlig form via Unikum och informationsbrev. Flera förskolor informerar om arbetet med aktiva åtgärder via Unikum som en del i arbetssättet förskolan har för att förebygga diskriminering och kränkningar. Några rektorer tar upp förskolans värdegrund i samband med introduktionen där rektor på en del förskolor har en systematik i att möta vårdnadshavarna eller på föräldramöten. På flertalet förskolor ligger ansvaret för att beskriva förskolans värdegrund på arbetslagen. En övervägande del av förskolorna har behov av att utveckla arbetssättet kring hur information ges till vårdnadshavare om förskolans värdegrund. Det saknas på flertalet förskolor en uppföljning av introduktionen och vilken information som ges där.

Information om förskolans samarbete med socialtjänsten

Förskolan är enligt 14 kap. 1 § första stycket SoL skyldig att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Förskoleförvaltningen har rutiner för hur detta ska gå till. Förskolor anmäler till socialtjänsten utifrån vad lagen säger, men hur ofta orosanmälningar behöver göras skiljer sig mellan förskolor. Det verkar finnas en skillnad gällande frekvensen på orosanmälningar beroende på i vilket socioekonomiskt område förskolan ligger i.

Det finns rädslor och en viss okunskap om orosanmälningar hos en del vårdnadshavare. Information om förskolans ansvar gällande detta ges skriftligt i broschyren *"Välkommen till förskolan"* som delas ut i samband med introduktionen i förskolan. Utöver den skriftliga informationen ser det olika ut från förskola till förskola när det gäller information om samarbetet med socialtjänsten tas upp i samband med introduktionsperioden eller inte. Det sker på ungefär en tredjedel av förskolorna och ungefär lika stor andel ger informationen när det är aktuellt att göra en anmälan. Resterande del har antingen inte följt upp hur information ges till vårdnadshavare eller har inget tydligt tillvägagångssätt för detta.

Hedersrelaterade frågor

Förskoleförvaltningen har inte tidigare undersökt omfattningen av hedersrelaterad problematik och därför valt att kartlägga området i Borås Stads

förskolor. Värdegrunden är ett område i läroplanen som förskolan arbetar med på flera olika sätt. Att de vuxna runt barnen omfattas av en demokratisk värdegrund är viktigt och därför något som vårdnadshavare behöver informeras om. Information till vårdnadshavare, om vad förskolans värdegrund innebär, sker i olika omfattning. Det förekommer situationer där vårdnadshavares värderingar krockar med förskolans värdegrund. Exempel på detta kan vara huruvida barn får klä ut sig i vilka kläder man vill, om manliga pedagoger får byta blöjor på barnet eller hjälpa flickor vid toalettbesök, om barnet får bestämma vad de inte ska äta eller att en förskola uppmärksammar muslimska högtider. Ovanstående ger upphov till diskussioner mellan pedagoger och vårdnadshavare.

Hedersproblematik finns i olika delar av vårt samhälle och kan även komma till olika uttryck i förskolan. Problematiken kan påverka barns möjlighet att utvecklas och lära i förskolan och därför blir tidiga insatser viktiga för att minska risker för hedersrelaterat våld och förtryck.

På den absoluta majoriteten av förskolor har det under läsåret inte varit aktuellt att anmäla hedersförtryck beroende på att det inte har funnits några misstankar om att detta förekommer mot barnen. I de få fall som anmälts har det handlat om sådan oro när barn inte återvänt efter utlandsvistelse efter sommaren eller om misstanke om könsstämpling.

Resultatet pekar på att det inte förekommer hedersförtryck gentemot barn, men det finns en stor risk att signaler inte uppmärksammas och förs vidare på grund av brist på kunskap på området både bland pedagoger, rektorer och i förvaltningen generellt.

Det upplevs svårt att veta vad som är ett tecken på hedersförtryck. Signaler som lyfts i detta sammanhang är vårdnadshavare som kan reagera på till exempel pojkars lek med utklädningskläder och klänningar etc. Pedagoger är olika bekväma i att diskutera sådana frågor med vårdnadshavare. Sådana reaktioner från vårdnadshavare föranleder inte en anmälan av hedersförtryck.

Signaler om hedersförtryck kan även omfatta personal och vårdnadshavare. Frågan blir komplex när personal reagerar på att kollegor inte själva ser sig som hedersförtryckta utan tänker att det handlar om traditioner. I några enstaka fall har vikarier reagerat och till exempel blivit upprörda över att några barn av misstag ätit fläsk eller visat tecken på andra normer än läroplanens och det har fått hanteras inom personalgruppen.

När det gäller vårdnadshavare kan det vara svårt att veta om vissa reaktioner och beteenden handlar om hedersförtryck eller annat och på vilket sätt detta påverkar barnen. Det upplevs svårt att avgränsa vad som är hedersförtryck. I några enstaka fall har förskolan till exempel anmält misstanke om våld i hemmet men det har varit omöjligt att avgöra om detta handlar om hedersproblematik eller inte.

Några förskolor har hittat fungerande former för att uppmärksamma frågeställningar gällande heder på barngruppsnivå inom ramen för aktiva åtgärder. I ett socioekonomiskt utsatt område har information om förskolans

arbete givits på kvinnocafé och liknande. Vårdnadshavare har där kunnat lyfta och diskutera rykten som uppstått exempelvis att förskolan har sexualundervisning och gör pojkar homosexuella. Genom dialogen syntes i efterföljande möten med förskolan en kunskapsmässig förflyttning hos vissa vårdnadshavare.

3.3 Identitet och trygghet

Nedanstående mål från läroplanen är utgångspunkt för resultatet under denna rubrik:

Mål

- Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla sin identitet och känna trygghet i den samt medvetenhet om rätten till sin kroppsliga och personliga integritet.
- Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla sin självständighet och tillit till sin egen förmåga.
- Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla sin kulturella identitet sam kunskap om och intresse för olika kulturer och förståelse för värdet av att leva i ett samhälle präglad av mångfald samt intresse för det lokala kulturlivet.

Måluppfyllelse och utvecklingsområden

- På så gott som alla förskolor finns en väl fungerande utbildning när det gäller att barn ska ges förutsättningar att utveckla sin identitet och trygghet samt utveckla en medvetenhet till sin kroppsliga och personliga integritet. Det betyder att måluppfyllelsen är god och hög. Inga utvecklingsområden kvarstår.
- Förskolornas arbete med att ge barnen förutsättningar att utveckla självständighet och tillit till den egna förmågan är tillfredsställande även om det finns vissa brister. Utvecklingsområdet gäller främst de yngsta barnens möjligheter att utveckla självständighet i olika vardagsmoment.
- Förskolor behöver utveckla sitt arbete med barns kulturella identitet. Det gäller oavsett kulturell bakgrund. Måluppfyllelsen är mer låg än hög när det gäller målet och är ett utvecklingsområde för flertalet förskolor.
- Ett utvecklingsområde är att inkludera barnen mera i trygghetsarbetet ute på gården.

3.3.1 Beskrivning av måluppfyllelse och utvecklingsområden

Förhållningssätt

Så gott som alla förskolor lyfts pedagogens förhållningssätt fram som betydelse för barnens trygghets- och identitetsutveckling. Pedagogen som en god förebild är betydelsefull för att skapa trygghet. Flera förskolor har arbetat med att få en samsyn i arbetslaget när det gäller barnsyn och förhållningssätt. Några förskolor har skrivit fram det som ett utvecklingsområde i verksamhetsplanen för kommande läsår. Både i arbetsmiljöarbetet och i det pedagogiska arbetet är

barnsyn och gemensamma värderingar centralt i värdegrundsarbetet på så gott som alla förskolor.

Introduktion

Introduktionen på förskolan behöver vara väl planerad och genomförd för att goda relationer med barn och vårdnadshavare ska utvecklas. Pedagogernas förmåga att knyta an till barnet vid introduktionen har betydelse för att barnen ska bli trygga. Det betonas på så gott som alla förskolor. På flera förskolor poängteras att om barnen är trygga blir vårdnadshavare trygga. De flesta förskolor har arbetat fram rutiner som beskriver hur introduktionen ska gå till.

Trygga barn har större förutsättning att lära sig och vågar stå upp för sig själva samt göra egna val. Värdegrundsarbetet integreras i utbildningen under hela dagen. Så gott som alla förskolors föräldraenkäter visar på att vårdnadshavarna är trygga med förskolans utbildning.

Metoder och arbetssätt

Tydliggörande pedagogik¹ har varit en insats som tidigare erbjudits från huvudmannen och som numera de flesta förskolor använder för att stärka tryggheten och öka inflytandet för barnen. Det kan exempelvis vara att det finns bilder uppsatta som visar hur dagen på förskolan kommer se ut. Det kan också vara bilder uppsatta i ett visst rum, till exempel där barnen leker rollek. Barnen kan då, med stöd av en pedagog, använda sig av bilderna för att berätta vad de vill i leken.

För att stärka barns identitet så problematiseras ofta likheter och olikheter i olika sammanhang. Flera förskolor använder olika värdegrundsmaterial i undervisningen. I materialen problematiseras bland annat hur barnen kan bli en bra kompis, hur de kan lösa konflikter sinsemellan och att vara olika är bra.

De flesta förskolorna använder olika arbetssätt och arbetsformer för att utveckla trygghet hos barnen. Barnen delas exempelvis ofta in i grupper om få barn under delar av dagen. Syftet med gruppindelningen är dels att främja tryggheten i barngruppen dels för att bättre kunna stimulera varje barns språkutveckling.

En insats från Barnhälsan, "*Specialpedagogik i förskolans praktik*" har bidragit till att barns trygghet och identitet utvecklats. Insatsen handlar om förskolepersonals förhållningssätt i undervisningen och att de i möten med barnen är en viktig faktor för att skapa trygghet och möjligheter för alla barn att utvecklas och lära utifrån sina förutsättningar och behov.

Kroppslig och personlig integritet

Arbetet med att värna om barns kroppsliga och personliga integritet sker bland annat genom att pedagogerna läser diverse barnlitteratur och utifrån böckerna samtalar de med barnen om innehållet. Flera förskolor arbetar med barns

---

¹ Tydliggörande pedagogik i förskolan kan exempelvis handla om att använda bildstöd och andra hjälpmedel som underlättar för barnen att få syn på rutiner och förstå vad som ska ske hur, när, med vem och på vilket sätt.

integritet genom aktiva åtgärder² i syfte att förebygga kränkningar. Framför allt gäller det att uppmuntra barnen att våga säga nej till lekar de inte vill vara med på. Eller att pedagogerna identifierat lärmiljöer som barnen kanske upplever som otrygga till exempel vid toaletten, ute på gården och så vidare.

Förskolorna arbetar med barns integritet utifrån ålder och mognad. Yngre barn övar ofta på turtagning och att vara rädda om varandra. Pedagoger som arbetar med yngre barn ofta är mer närvarande i barnens lek. Pedagogerna kan då med sin närvaro direkt stötta yngre barns samspel med varandra. I arbetet med äldre barn så fokuserar pedagogerna i större utsträckning på samtal om känslor, samtycke och rätten till sin egen kropp. Förskolor har tagit del av utbildningsfilmer³ om sexuella övergrepp av och därefter har förskolorna fördjupat arbetet med barns kroppsliga och personliga integritet.

Självständighet och tillit till sin egen förmåga

På så gott som alla förskolor får de äldre barnen träna sin självständighet i olika vardagssituationer. Det kan exempelvis vara genom att de får klä på sig i sin takt, ta mat själva och/eller välja material och lekar. Pedagogen finns vid dessa situationer med och stöttar barnen. När det gäller de yngre barnens möjlighet att träna självständighet är den mer begränsad. Ibland upplever pedagogerna en stress för att de ska vara ute på vissa tider och exempelvis hjälpa en annan avdelning. Ibland begränsas de yngre barnen i att försöka själva också på grund av tidsbrist. Pedagogerna tenderar då i större utsträckning att hjälpa barnen trots att barnen med lite tid och stöttning hade klarat av att till exempel ta på sig eller ta mat helt själva.

Flertalet förskolor anpassar utmaningarna i självständighet utifrån barnets behov och dagsform. Pedagogens förhållningssätt är centralt för att barnen ska få möjlighet att lyckas och pedagogen förstärker barnens försök genom positiv feedback. Det kompetenta barnet, en tro och förväntningar på barnet som en individ som kan och vill lära sig, blir centralt.

Lärmiljöer

Lärmiljöernas betydelse för barns möjlighet till självständighet kan bland annat innebära låga fack i hallen och material på barnens nivå. Flera förskolor poängterar att de arbetar för en progression i lärmiljön på självständighet för yngre och äldre barn. Progressionen kan bestå i att de yngre barnen tidigt får möjlighet att kunna ta fram enklare material och sortera tillbaka det. När barnen är äldre så tillförs mer material och barnen har då lärt sig dels hur materialet kan användas dels var de hittar det.

Flera förskolor har arbetat med temat ”jag”. Det har gått ut på att pedagogerna systematiskt följt arbetet med självständighet och tilltro till den egna förmågan genom det systematiska kvalitetsarbetet. Ett sådant arbetsätt har lett till ett medvetet arbete med självständighet.

---

² Enligt skollagen kap 6 . Åtgärder mot kränkande behandling så ska förskolan arbeta med aktiva åtgärder i ett löpande arbete.

³ Filmerna är en del i satsningen på att bredda och höja kompetensen inom området sexuella övergrepp mot barn. Utbildningen görs i samarbete med Ulla Thorslund, leg. psykolog och expert inom området.

Projektet 100 språk och 100 miljöer som pågått under 2021-2023 på 10 förskolor har medfört att barnen i större utsträckning kan påverka lärmiljöns utformning och sin utbildning. Lärmiljön är i ständig förändring och det som barnen visar intresse oftast ligger till grund för hur lärmiljön utformas.

Kulturell identitet, mångfald och kulturarv

Begreppet kulturell identitet beskrivs som svårt att arbeta med och flera av förskolorna vet inte hur de ska planera en undervisning där kulturell identitet står i fokus. Ibland handlar det om att förskolan upplevs som homogen och att det då blir svårt att omhänderta kulturer som inte finns i barngruppen. Det betyder att arbetet med olika kulturer till viss del styrs av hur barngruppens sammansättning ser ut. På förskolor som beskriver att de har ett fungerande arbete så handlar mångfaldsarbetet om att fira högtider från olika kulturer och traditioner samt visa på variationen av språk som finns på förskolan. En del förskolor använder en så kallad mångkulturell almanacka. Den mångkulturella almanackan innehåller alla de stora religionernas högtider, folkliga firanden, minnesdagar, mänskliga rättighetsdagar såväl som dagar för funktionsnedsättningar, dagar för de nationella minoriteterna och mycket mer. Litteratur om olika firanden används också. Några förskolor tar stöd av vårdnadshavare och använder introduktionen eller vardagliga möten med vårdnadshavare för att samtala om kulturell identitet. Flera förskolor poängterar att det är viktigt att lyfta mångfald som något positivt och vikten av att uppmuntra barnen att vara stolta för den de är.

När det gäller förskolans arbete med att ge förutsättningar för barns möjlighet att utveckla intresse för det lokala kulturlivet så sker det på flera förskolor, särskilt förskolor som har sitt läge i centrala Borås som kan besöka olika kulturinstitutioner och evenemang. Förskolor som ligger utanför centrumområdet påtalar att de istället kan ta del av det lokala kulturlivet där förskolan ligger.

3.4 Demokrati, inflytande och delaktighet

Nedanstående mål från läroplanen är utgångspunkt för resultatet under denna rubrik:

Mål

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla

- fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler.
- intresse för och förmåga att uttrycka tankar och åsikter så att de kan påverka sin situation.
- demokratiska principer och förmåga att samarbeta och fatta beslut i enlighet med dem.

Måluppfyllelse och utvecklingsområden

- Så gott som alla förskolor arbetar med äldre barns demokratiska processer på olika sätt och där är måluppfyllelsen inom området god.
- Generellt är de flesta förskolorna på väg mot en hög nivå när det gäller att främja äldre barns delaktighet och inflytande över sin utbildning.
- God måluppfyllelse finns på förskolorna när det gäller att säkerställa att alla barn får lika stort inflytande och utrymme i utbildningen oavsett könstillhörighet.
- Flera förskolor har ett gott arbete med att respektera barnen och ge dem möjlighet att uttrycka sina åsikter sig genom olika uttrycksformer. Måluppfyllelsen kan bedömas som relativt god. Inga utvecklingsområden återstår.
- Yngre barns inflytande behöver utvecklas på flertalet förskolor.

3.4.1 Beskrivning av måluppfyllelse och utvecklingsområden

Konflikthantering och samspel

När det gäller målet att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter så pågår ett kontinuerligt arbete på så gott som alla förskolor kring detta.

För att minska konflikter och skapa goda relationer mellan barnen så delas barnen ofta in i grupper om få barn. Ibland leker barnen själva och ibland deltar en pedagog. I grupperna där en pedagog deltar kan konflikter fångas upp direkt. Pedagogerna uppmuntrar då barnen att lyssna på varandra och att sätta ord på sina tankar och känslor. Språket blir viktigt för att barnen ska kunna uttrycka sina tankar och därmed bli en del i gruppen. Äldre barn tränas i att lösa konflikter på egen hand. Pedagogerna finns då med i bakgrunden för att se hur barnen löser konflikten utan stöd av en vuxen. Syftet är att förbereda barnen för konflikthantering senare i livet.

Turtagning och att vänta på sin tur är också en del i att vara i en grupp och något som sker kontinuerligt i förskolans vardag. För barn i behov av särskilt stöd kan anpassningar ibland göras för att utveckla det sociala samspelet.

Barnens val och intressen

Flertalet förskolor arbetar med demokratiska principer genom att barnen får möjlighet att göra olika val under sin dag på förskolan. Det kan exempelvis vara att välja bok, frukt, aktivitet och vart och/eller med vem de ska leka. Barnen uppmuntras att välja utifrån vad de själva är intresserade av och inte vad kompiserna väljer att göra. Förskolorna arbetar också med att skapa en förståelse hos barnen att möjligheten att välja inte innebär att alltid få som man vill och att majoriteten är det som vinner. Genom att på olika sätt arbeta med demokratibegreppet direkt i barnens vardag så möjliggörs en förståelse för vad demokrati kan vara.

På flera förskolor stimuleras främst äldre barns möjligheter att uttrycka sina intressen, tankar och åsikter via så kallade barnråd. På barnrådet konkretiseras röstningarna till exempel genom att barnen får använda klossar och lägga dem på den bok de önskar läsa eller så kan pedagogen rita stapeldiagram. Projekt- och temaarbeten tar ofta utgångspunkt i barns intressen och behov. Är barnen

exempelvis intresserade av hästar så blir det ett arbetssätt för att kunna arbeta med förskolans alla läroplans mål.

När det gäller att lyssna in de yngsta barnen så arbetar förskolorna främst med att fånga barns nyfikenhet och intresse i vardagen. Några förskolor använder ”tumme upp och tumme ner” för att exempelvis utvärdera en undervisnings-situation med de yngsta barnen.

Pedagogerna behöver vara lyhörda både för barns verbala uttryck såväl som icke verbala i förskolans vardag. Flertalet förskolor har olika metoder för att upptäcka vad barnen visar intresse och nyfikenhet för. Det kan exempelvis vara att observera barnens lekar och/eller att samtala med dem. Att kommunicera är viktigt för att en demokratisk process ska vara möjlig.

Delaktighet och inflytande över utbildningen

Barns intressen och behov är utgångspunkt och barnen delats i grupper om få barn där pedagogerna är närvarande i grupperna.

Förskolors lärmiljöer har ofta tagits fram i samtal med barnen (äldre barn) eller genom observationer av barnen (yngre barn) i lärmiljön. Kännetecknen för att det pågår ett tillfredställande arbete är bland annat en så kallad tillgänglig lärmiljö. Det innebär att det finns bildstöd uppsatt så att barnen kan använda bilderna för att kommunicera med pedagogerna vad de vill göra.

Aktivitetstavlor är ett annat sätt för att främja delaktighet och inflytande för barnen. Aktivitetstavlan innehåller ofta olika valmöjligheter dels val av aktivitet dels val av rum.

Pedagogerna använder olika arbetssätt och arbetsformer för att kunna arbeta med barns delaktighet och inflytande. Tankekartor (mind maps) används för exempelvis för att ta reda på barns intressen och för att identifiera barns förkunskaper inom ett tema eller ett projekt. Förskolorna har då planerat in tid för dessa samtal. De flesta förskolorna har pedagogerna ett inlyssnande förhållningssätt i samtalen och att de ställer stödjande frågor till alla barn inte bara de som är mest verbala. När det gäller yngre barn så observerar pedagogerna deras lekar och ser vad de visar nyfikenhet för.

Flera förskolor använder dokumentationen för att främja delaktighet och inflytande. Genom dokumentationen synliggörs när och hur barnen är delaktiga och när de har inflytande. Förskolor använder så kallade dokumentationsväggar eller processväggar för att engagera barnen i utbildningen. Förskolorna kan använda dokumentationen i större utsträckning för att främja delaktighet och inflytande.

Även arbetet med aktiva åtgärder beskrivs på flera förskolor bidra till att stärka delaktighet och inflytande för barnen.

I samtalen med barns så blev det tydligt att barnen uppfattar att det är de vuxna på förskolan som bestämmer. Antingen rektor (chefen) eller pedagogerna (fröknarna). Ibland namngavs vissa pedagoger. Barnen hade tydliga argument för varför de vuxna ska bestämma.

Fröknarna. För att några har regler. Typ att vi inte får gå ut utan överdrag om det inte är sommar, eller vår. Man måste gå ut med väst.. och så får man inte vara utan väst. För de har varit barn och vet mycket mer. De vet mycket mer, än vi som är barn.

Rektor bestämmer, hon är chef.

Barnen lyfter att de får bestämma vad de vill leka och flera av dem nämner att de har just aktivitetstavlor för att kunna bestämma. Barnen beskriver också hur en sådan tavla används.

Vad vi ska leka. Vi har en aktivitetstavla och så får man sitta på soffan och tänka och så sätter man sig utanför.

Vi bestämmer var vi ska leka. Ibland bestämmer fröknarna. Olika rum kan vi välja och man ser på kort. Och vi har tagit kort på alla lekgrupper. På min avdelning har vi ju lekgrupper och vi har liksom typ en hylla som man har en massa bilder på och vi har ju bokstavshörnan, igloon, frosthörnan osv...vi har pirathörnan, mattan och målarhörna, konkretmaterial och skogen. Men det är en lekhörna. Vi får bestämma vad vi vill läsa.

När barnen får frågan om de vill bestämma så handlar det oftast om att få lämna förskolan och göra något, exempelvis Leos lekland, äta godis varje dag och så vidare. De lyfter också att de oftast får välja vilka kläder de får ha på sig vilket troligtvis är hemma.

Hela tiden. Att få äta godis varje dag. Exempel att man får bestämma vilka kläder man ska få ha på sig när man ska vara ute och leka. Jag bestämmer att jag ska ta med Nina Kanin till Göteborg. Nina kanin? Nina kanin får man ta hem när man varit hjälpreda och jag fick ta hem den först.

Uttrycka sin åsikt genom olika uttrycksformer

På flera förskolor används olika uttrycksformer (musik, dans, drama och skapande) för att stimulera barns språkutveckling. I ett sådant arbete behöver pedagogerna ha ett språkutvecklande förhållningssätt. Förskolorna erbjuder ofta barnen möjlighet att kunna uttrycka sig på olika sätt till exempel genom bildstöd. Det är också viktigt att vara uppmärksam på barn som är mer tysta och uppmuntra dem att hitta sitt eget sätt att uttrycka sig på. Att upprepa aktiviteter är ett sätt för att se hur alla barns lärande utvecklas och att alla barn får möjlighet att komma till tals.

Inflytande oavsett könstillhörighet

Så gott som alla förskolor möter alla barn utifrån behov och inte utifrån deras könstillhörighet. Förskolorna ser till att fördela talutrymme mellan barnen och arbeta för att ha inkluderande och jämställda lärmiljöer. Barnen leker både med varandra och med det mesta av materialet oavsett könstillhörighet. Det är deras intresse som styr vilket material de väljer och inte om de uppfattar materialet som särskilt ”pojktigt” eller ”flickigt”. Förskolor som haft lärmiljö som prioriterat område lyfter fram det okodade materialets⁴ betydelse för att skapa jämställda och jämlika lärmiljöer för barnen. Genom aktiva åtgärder så får förskolorna syn på hur arbetet med könstillhörighet ser ut och vad de kan utveckla vidare.

---

⁴ Material som ska stimulera barns fantasi t ex träpinnar, toarullar och tyger)

4 Slutsats och utvecklingsområden

Under detta avsnitt redovisas huvudsakliga slutsatser och utvecklingsområden utifrån resultat av förskolornas arbete med: lek utifrån ett värdegrundsperspektiv, värdegrunden i mötet med vårdnadshavare, hedersrelaterade frågor hur förskolorna arbetar med barns trygghet och identitet samt barns möjlighet att utveckla förståelse för demokrati, inflytande och delaktighet.

Måluppfyllelsen är generellt god när det gäller förskolors värdegrundsarbete:

- Barn ges förutsättningar att utveckla nyfikenhet, kreativitet och lust att leka och lära. Pedagogers närvaro är mer tydlig i de yngre barnens lek. Det är större skillnader inom en förskola än mellan förskolor och syns till exempel i pedagogers engagemang och lyhördhet.
- Barn ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler. Många förskolor har tydliga strategier för att hjälpa barn i det sociala samspelet.
- Information ges till vårdnadshavare om det pedagogiska arbetet och därmed arbete utifrån normer och värden i läroplanen i stor utsträckning.
- Orosanmälningar görs på alla förskolor när så behövs och det finns en stor medvetenhet på alla förskolor om skyldigheten att göra orosanmälningar. Information om förskolans samarbete med socialtjänsten kring orosanmälningar ges till vårdnadshavare på olika sätt beroende på vilken förskola barnet går på.
- Att känna igen signaler på hedersförtryck upplevs av förskolorna som svårt. Resultatet indikerar hög måluppfyllelse gällande att aktivt och medvetet främja alla barns lika rättigheter och möjligheter. Men resultatet kan även bero på kunskapsbrist om hedersförtryck i förskolan.
- I förskolans utbildning får barn utveckla sin identitet och trygghet samt en medvetenhet till sin kroppsliga och personliga integritet.
- Förskolornas arbete med att ge barnen förutsättningar att utveckla självständighet och tillit till den egna förmågan är tillfredsställande.

Det kvarstår dock utvecklingsområden att arbeta vidare med:

Förvaltningsnivå

- Utemiljön har genomtänkta och trygga lekmiljöer på alla förskolor.
- Kunskapen på alla nivåer (pedagoger, rektorer och förvaltning) behöver öka om hedersrelaterade frågor, kulturell identitet och mångfald.

Förskolenivå

- Leken utomhus kan utvecklas genom att öka pedagogers kompetens och en mer genomtänkt utemiljö.
- En systematik behöver tas fram på en del förskolor gällande hur information ges om förskolans värdegrund och om förskolans

skyldighet att anmäla till socialtjänsten vid kännedom eller misstanke om att ett barn far illa.

- De yngsta barnens möjligheter att utveckla självständighet i olika vardagsmoment.

Ina Furtenbach
Handläggare

Månadsrapport september 2024

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att godkänna månadsrapport september 2024.

Ärendet i sin helhet

Förskolenämnden redovisar ett resultat på +16 588 tkr i förhållande till periodens budget. Nämndens prognos för helåret är i nuläget +7 250 tkr.

Förskolenämndens ram inför 2024 räknades ned med ca 2,3 % avseende volym, baserat på befolkningsprognos framtagen i april 2023. Antalet inskrivna barn i våra egna förskolor har under perioden januari-september varit 201 färre i snitt än under motsvarande period förra året. Antalet barn i fristående förskolor har varit något färre under januari-september 2024 än under motsvarande period förra året. Antal barn i fristående pedagogisk omsorg låg på samma nivå mellan åren under våren men då Ström slott sedan i somras inte längre har tillstånd att bedriva pedagogisk omsorg är antalet barn i denna verksamhetsform betydligt lägre under hösten 2024 jämfört med föregående år. I jämförelse mellan åren både köper och säljer nämnden färre platser från och till annan kommun jämfört med förra året.

Inkomstkontrollen är slutförd och fakturorna är utskickade. Förvaltningen fakturerade 7 175 402 kronor, varav 5 198 075 kr avser förskola och 1 977 327 kr avser fritidshem. Utbetalning gjordes på 2 372 703 kr varav 1 744 755 kr är förskolans och 627 948 kr är grundskolans. Inkomstkontrollen har fungerat väl hittills trots Borås Stad har byte av bank.

Sammantaget har Förskolenämnden betalningsansvar för 209 färre barn under januari-september 2024 än under motsvarande period 2023.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. Ärendet i sig bedöms vara av ren administrativ art då, månadsuppföljningen är nämndens egen rapport och analys av sin ekonomi och verksamhet med årsprognos. Barnperspektivet beaktas löpande inom de områden som rapporten berör.

Beslutsunderlag

Månadsrapport september 2024.

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG via mail.

Beslutet expedieras till

Kommunstyrelsen

Andreas Ekström

Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

BORÅS STAD

Månadsrapport september 2024

Förskolenämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Verksamhetsanalys	3
3 Ekonomi	5
3.1 Ekonomiskt sammandrag.....	5
3.2 Ekonomiska förutsättningar	5
3.3 Verksamhet	6
4 Verksamhetsmått	7
4.1 Förskola.....	7
5 Nya placeringar och väntetid	7

1 Inledning

Förskoleförvaltningens viktigaste uppdrag de kommande åren är att fortsätta arbetet med att skapa en likvärdig förskoleverksamhet med god kvalitet. Enligt förskolans läroplan ska förskolan lägga grunden för ett livslångt lärande i en verksamhet som är rolig, trygg och lärorik för alla barn. Förskolan arbetar utifrån två parallella styrmodeller, den kommunala och den statliga styrningen.

Den kommunala måluppfyllelsen redovisas i månadsrapporter, tertialrapporter och årsredovisning.

Den statliga måluppfyllelsen följs upp via det systematiska kvalitetsarbete som beskrivs i de nationella styrdokumenterna. Borås Förskoleförvaltning har utifrån de nationella målen tagit fram en modell för det systematiska kvalitetsarbetet där varje förskola planerar, följer upp, dokumenterar, utvärderar och utvecklar sin verksamhet. Samtliga underlag diskuteras i kvalitetsdialoger mellan rektor och verksamhetschef där även resultatet från föräldraenkäten och inkomna synpunkter tas upp. Förskolorna gör också skriftliga uppföljningar som sammanställs av förvaltningen. Allt detta sammantaget analyseras av förvaltningsledningen och den sammantagna måluppfyllelsen redovisas muntligt och skriftligt till nämnden utifrån framtagna kvalitetsrapporter. Ämnet i kvalitetsrapporten konkretiseras av rektorer och pedagoger genom exempel från förskolorna.

Förskolenämnden har i budgeten för 2024 identifierat fyra prioriterade utvecklingsområden. Dessa är framtagna i det systematiska kvalitetsutvecklingsarbetet av verksamhet och nämnd tillsammans.

- Likvärdighet i kvalitet
- Arbetsmiljö och kompetensförsörjning
- Barn i behov av särskilt stöd
- Områden med särskilda utmaningar

Förvaltningsinformationen i september inleddes med en presentation kring projektet Hissa språket och därefter gavs information om årets sommarförskola och återkoppling kring sjukfrånvaro. Efter detta beskrevs digitalt arbete i förskolan, principer för sociala medier och ärenden från Miljöförvaltningen.

2 Verksamhetsanalys

Händelser

- Invigning Äventyrets förskola
- Gulan Avci, nationell samordnare mot utanförskap besökte Språkhallen. Deltog gjorde också processledare för Socialt hållbart Borås. Mötet hölls i samtalsform och deltagarna kunde komma med input till samordnarens utredning.
- Alla arbetsgrupper har börjar komma igång utvärdering av sommarförskolan är gjord och uppstartsmöte inför sommaren 2025 är på gång

Stöd och administration

- Placeringsplaneringen för vårterminen 2024 är klar överlag finns det platser att tillgå förutom på Lunden/Druvefors-området (Björnflokan, Lunden och Kvarngården) barn från dessa områden kommer till viss del att hänvisas till närliggande förskolor. Sjöboområdet klarar sig tack vare att nya Sjöbogården (Savannen) kan utöka mer än gamla Sjöbogården.
- På kvalitetsdialogerna följdes förskolornas flexsaldo och kvarvarande semesterdagar upp tillsammans med rektor för att stötta upp i att planera verksamheten så att ledighet tas ut i så stor utsträckning som möjligt under hösten. På så vis undviks att sparade semesterdagar betalas ut i pengar samt återhämtning möjliggörs för medarbetarna.
- Förskoleförvaltning har planenligt som sista förvaltningen i staden gått över till att enbart använda tjänstekort vid inloggning i datorn. Övergången till tjänstekort är en del i Borås Stads informationssäkerhetsarbete.

- Psykolog Klara Wannehag har börjat en dag/vecka med start andra veckan i september. Hon ger nu handledningar till arbetslag gällande barn som utmanar på olika sätt.
- Logoped Elin Jilderos arbetar en dag/vecka i barnhälsan. Hon har sin resterande tjänst i öppna förskolan. Hon handleder och ger konsultationer för arbetslag när det gäller barn och språk och kommunikation.
- Införandet av Millennium förbereds med veckovisa möten.
- Förvaltningen har deltagit i Skolverkets slutredovisningskonferens om flerspråkigt lärande och redovisat de insatser vi genomfört i staden.
- Samverkansinsatserna inom språkprojektet Norrby har utvärderats. Rapporten redovisas till årsskiftet.

Kompetensutveckling

- Läsårets processledningsutbildning har startat i samverkan med GRF och även i år har förskollärare från Bollbygd köpt platser. Sammanlagt 24 deltagare.
- Specialpedagoger har tillsammans med rektorerna startat upp utbildningen "En förskola för var och en" som förvaltningen köpt in från psykolog David Edfelt. Utbildningen är omfattande och ger pedagogerna grundläggande kunskap och handfasta verktyg gällande barn som utmanar. Utbildningen är i 5 olika moduler.
- HR-spec höll utbildning i kränkande särbehandling och lika rättigheter och möjligheter för rektorerna för att göra de tryggare i ämnet inför att punkten kommer i SAM-kalendern.
- Förberedelse för ett pilotprojekt med ALF kring nationella minoriteter - förstärkt finska på några förskolor. Pilotprojektet är tänkt att hitta komplement till finsk avdelning och kommer att finansieras av ALF. Studiebesök i Malmö planeras till oktober och start beräknas till andra sidan årsskiftet.

Lokaler

- Kost och lokalvård har beslutat att Herrgårdsleken och Pumpkällagårdens förskolor att övergå från att ha egna kök till att bli mottagningskök. Detta innebär att maten framöver kommer att levereras från Ängsjögårdens förskola. Beslutet beror dels på utmaningar i köksmiljön på förskolorna men också på grund av minskat barnantal.

Öppna förskolan

- "Bygg en bro med språk" startade på **Norrby och Boda** (medel från Länsstyrelsen) och handlar om föräldrarnas roll som läsande förebilder. Här får föräldrar och barn möjlighet att delta i läsande aktiviteter för att skapa en koppling mellan läsning och etablering i samhället. Det är en systematisk satsning med tre återkommande aktiviteter där föräldrarna får öva praktiskt och sedan ta med språkpåsar hem för att träna med sitt barn och som följs upp nästkommande träff. De delar erfarenheter och tränar tillsammans med förskollärarna och sedan övar de hemma.
- **Boda** Öppna förskolan har deltagit på Alprosgårdens föräldramöte och informerat om familjecentralen samt vad ABC är för något. Familjecentralen **Boda** har också haft möte enligt samverkansplanen med rektorerna i området.
- Spädbarnsmassagegrupper har startats och pågår på fler enheter.
- ABC Kvällstid på **Sjöbo** har startat samt utbildningen "Lek med språket" som bibliotekarie och förskollärare leder tillsammans.
- **Centrum** har haft möte med Lundens förskola kring rörelse och aktiviteter och en miniföreläsning kring samma tema för besökarna på familjecentralen.
- Besökarantalet har ökat på alla enheter under september.

3 Ekonomi

3.1 Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Utfall perioden	Budget perioden	Period-avvikelse	Årsbudget	Prognos	Års-avvikelse
Sålda platser	4 609	4 875	-266	6 500	6 250	-250
Statsbidrag	45 314	42 912	2 402	57 110	59 510	2 400
Förskoleavgifter	51 415	50 748	667	66 300	66 800	500
Övrigt	8 051	5 738	2 313	7 650	9 677	2 027
Summa intäkter	109 389	104 273	5 116	137 560	142 237	4 677
Personal	-528 612	-535 458	6 846	-711 811	-711 632	179
Kost	-52 995	-54 610	1 615	-75 200	-74 000	1 200
Lokalvård	-22 514	-24 788	2 274	-33 050	-30 975	2 075
Lokaler	-90 414	-90 952	538	-121 548	-121 398	150
Köpta platser	-52 003	-53 762	1 759	-71 358	-69 058	2 300
Material	-6 775	-3 814	-2 961	-5 858	-14 858	-9 000
Övrigt	-27 054	-28 455	1 401	-33 635	-35 216	-1 581
Summa kostnader	-780 367	-791 839	11 472	-1 052 460	-1 057 137	-4 677
Buffert				-9 250	-2 000	7 250
Nettokostnad	-670 978	-687 566	16 588	-924 150	-916 900	7 250
Nämndbidrag	687 566	687 566		924 150	924 150	
Resultat efter nämndbidrag	16 588	0		0	7 250	

3.2 Ekonomiska förutsättningar

Förskolenämnden redovisar ett resultat på +16 588 tkr i förhållande till periodens budget. Nämndens prognos för helåret är i nuläget +7 250 tkr.

Förskolenämndens ram inför 2024 räknades ned med ca 2,3 % avseende volym, baserat på befolkningsprognos framtagna i april 2023. Antalet inskrivna barn i våra egna förskolor har under perioden januari-september varit 201 färre i snitt än under motsvarande period förra året. Antalet barn i fristående förskolor har varit något färre under januari-september 2024 än under motsvarande period förra året. Antal barn i fristående pedagogisk omsorg låg på samma nivå mellan åren under våren men då Ström slott sedan i somras inte längre har tillstånd att bedriva pedagogisk omsorg är antalet barn i denna verksamhetsform betydligt lägre under hösten 2024 jämfört med föregående år. I jämförelse mellan åren både köper och säljer nämnden färre platser från och till annan kommun jämfört med förra året.

Inkomstkontrollen är slutförd och fakturorna är utskickade. Förvaltningen fakturerade 7 175 402 kronor, varav 5 198 075 kr avser förskola och 1 977 327 kr avser fritidshem. Utbetalning gjordes på 2 372 703 kr *varav* 1 744 755 kr är förskolans och 627 948 kr är grundskolans. Inkomstkontrollen har fungerat väl hittills trots Borås Stad har byte av bank.

Sammantaget har Förskolenämnden betalningsansvar för 209 färre barn under januari-september 2024

än under motsvarande period 2023.

3.3 Verksamhet

Tkr	Utfall perioden	Budget perioden	Period- avvikelse	Årsbudget	Prognos	Års- avvikelse
Central administration						
Intäkt	1	0	1	0	1	1
Kostnad	-12 420	-12 455	35	-16 613	-16 614	-1
Nettokostnad	-12 419	-12 455	36	-16 613	-16 613	0
Politisk verksamhet						
Intäkt	0	0	0	0	0	0
Kostnad	-1 477	-1 795	318	-2 395	-2 245	150
Nettokostnad	-1 477	-1 795	318	-2 395	-2 245	150
Förskoleverksamhet						
Intäkt	106 619	101 547	5 072	133 927	138 602	4 675
Kostnad	-753 018	-762 704	9 686	-1 016 169	-1 020 644	-4 475
Nettokostnad	-646 399	-661 157	14 758	-882 242	-882 042	200
Öppen förskola						
Intäkt	522	436	86	580	580	0
Kostnad	-3 606	-3 217	-389	-4 305	-4 655	-350
Nettokostnad	-3 084	-2 781	-303	-3 725	-4 075	-350
Familjecentraler						
Intäkt	2 247	2 290	-44	3 054	3 054	0
Kostnad	-9 846	-9 868	22	-12 979	-12 979	0
Nettokostnad	-7 599	-7 578	-21	-9 925	-9 925	0
Buffert						
Intäkt	0	0	0	0	0	0
Kostnad	0	-1 800	1 800	-9 250	-2 000	7 250
Nettokostnad	0	-1 800	1 800	-9 250	-2 000	7 250
Totalt						
Intäkt	109 389	104 273	5 116	137 561	142 237	4 676
Kostnad	-780 367	-791 839	11 472	-1 061 711	-1 059 137	2 574
Nettokostnad	-670 978	-687 566	16 588	-924 150	-916 900	7 250

Ekonomiska och verksamhetsmässiga effekter

Förskolenämnden redovisar ett resultat på +16 588 tkr i förhållande till periodens budget. Prognosen för helåret är i nuläget +7 250 tkr.

Central administration: Budgetavvikelsen är för perioden +36 tkr. Helårsprognos enligt årsbudget.

Politisk verksamhet: Budgetavvikelsen är för perioden +318 tkr. Helårsprognos +150 tkr.

Förskoleverksamhet: Budgetavvikelse för perioden på +14 758 tkr.

På intäktssidan gör verksamheten ett överskott avseende statsbidrag och övriga intäkter i förhållande till periodens budget. Övriga intäkter avser bland annat en ersättning för praktikanter.

Även på kostnadssidan finns det ett överskott i förhållande till budget, främst avseende personalkostnader, kost, lokalvård och köpta platser.

Helårsprognos +200 tkr. Avvikelsen mellan periodens resultat och prognostiserat överskott kan främst förklaras med att det planeras inköp på förskolorna under hösten, vilket tagits hänsyn till i prognosen. Det finns ofta en ekonomisk försiktighet gällande materialinköp under våren.

Öppen förskola: Budgetavvikelsen är för perioden -303 tkr. Helårsprognos -350 tkr.

Familjecentral: Budgetavvikelsen är för perioden -21 tkr. Helårsprognos enligt årsbudget.

Buffert: Nämndens buffert för året är 9 250 tkr. Nämnden fattade den 26 september beslut om att bevilja 2 000 tkr ur buffert till satsningar inom klimatanpassning och säkerhet.

4 Verksamhetsmått

4.1 Förskola

4.1.1 Förskola

Verksamhetsmått (Månad)	Utfall Aug 2024	Utfall Sep 2024	Budget 2024
Antal inskrivna barn från kommunen	5 129	5 283	5 550
varav barn i fristående verksamhet	410	414	425
Antal barn per årsarbetare i egen regi	4,9	5	5,2

5 Nya placeringar och väntetid

Totalt antal nya placeringar per månad och väntetid

	Dec 2023	Jan	Feb	Mar s	Apri l	Maj	Jun i	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov
Antal nya placeringar	9	229	87	81	96	42	4		337	154		
Plats på förskola på önskat placeringsdatum, andel barn (%)	100	99,6	97,7	97,6	97,9	100	100		98,8	97,4		
Väntetid i antal dagar för de barn som inte fått plats på förskola på önskat placeringsdatum, medelvärde	0	21	19	1	14	0	0		97	9		

Placerade barn under ett års ålder

	Dec 2023	Jan	Feb	Mar s	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov
11-12 mån	1	8	10	7	7	4	0		6	8		

	Dec 2023	Jan	Feb	Mar s	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov
10-11 mån	0	1	1	0	0	0	1		0	1		
9-10 mån	0	1	0	0	0	1	0		0	1		
8-9 mån	0	0	0	0	0	0	0		0	0		
7-8 mån	0	0	0	0	0	0	0		0	0		
6-7 mån	0	0	0	0	0	0	0		0	0		
Totalt	1	10	11	7	7	5	1		6	10		

Monica Provén
Handläggare

Boråsförslaget: Tillfällig lokal för Kristinebergs öppna förskola

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden tackar för förslaget och anser att det är besvarat.
Förskolenämnden avslutar ärendet.

Ärendet i sin helhet

Via tjänsten Boråsförslaget har det kommit in ett förslag till Borås Stad som är inom Förskolenämndens ansvarsområde. Boråsförslaget är ett sätt för boråsare att lämna förslag som rör Borås. Varje förslag som får 100 röster eller fler, ska beredas och tas upp i den nämnd som ansvarar för frågan.

Förslagslämnaren föreslår att vi ser över möjligheten till en ersättningslokal för Kristinebergs öppna förskola under tiden som den nya Mötesplatsen, där den öppna förskolan ska ingå, byggs.

Förskolenämnden har upprättat ett svar på Boråsförslaget som kommer översändas till förslagslämnaren.

Sammanfattning av Förskolenämndens svar på Boråsförslaget

Förskoleförvaltningen måste lämna den öppna förskolan på Kristineberg till sommaren då hyreskontraktet sagts upp från fastighetsägaren. Stadens Lokalförsörjningsförvaltning har letat efter en ny lokal för den Öppna förskolan, som idag ligger på Kristineberg. Ändamålsenlig lokal för verksamheten har eftersökts i områdena Kristineberg och Göta för att hitta ersättningslokaler under tiden som den nya lokalen byggs.

Lokalförsörjningsförvaltningen har dock inte hittat någon lokal som har av förskoleförvaltningen bedömts som ändamålsenlig. Det kommer fortsättningsvis att sökas efter ny lokal under tiden som den nya Mötesplatsen byggs. Från och med 8 augusti 2024 kommer den mobila enheten ”Tittut” ställas på Kristineberg för att möjliggöra verksamhet på området.

Men det finns fina öppna förskolor på bland annat Norrby som vi ser som bra alternativ tills vi åter kan öppna på Kristineberg.

Vi samarbetar nu med Lokalförsörjningsförvaltningen och övriga förvaltningar om att skapa en riktigt bra Mötesplats i de nya lokaler som kommer att byggas på Kristineberg, och hoppas på snabba processer.

Boråsförslaget: Tillfällig lokal för Kristinebergs öppna förskola.

Förskolenämnden tackar för förslaget och anser det besvarat.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. Ärendet i sig bedöms vara av ren administrativ art då det är ett svar på ett Boråsförslag. Barnperspektivet och rättighetsprinciperna beaktas löpande inom de områden som svaret berör.

Beslutsunderlag

Boråsförslaget: Tillfällig lokal för Kristinebergs öppna förskola

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 3 oktober 2024.

Beslutet expedieras till

Förslagslämnare

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

BORÅSFÖRSLAGET

Tillfällig lokal för Kristinebergs öppna förskola.

Detta förslag rör Kristinebergs öppna förskola som tillfälligt kommer läggas ner under tiden som nuvarande hus rivs och det nya byggs. I det nybyggda huset kommer de återigen ha en lokal som det ser ut nu. Men problemet är att ett sådant bygge kommer ta flera år. År som Kristinebergs öppna förskola då kommer ligga nere.

Helt vansinnigt i mitt och många tycke. Kristinebergs öppna förskola är den populäraste öppna förskolan i Borås och har så varit under många år. Kristinebergs öppna förskola täcker ett stort upptagningsområde i Borås. Ett upptagningsområde där det inte finns någon annan öppen förskola att vända sig till. De andra öppna förskolorna som man hänvisar till kräver ofta buss eller tillgång till bil. För många kommer det vara ett icke alternativ.

Tidigare under processen så var personalen runt på Göta och tittade på eventuella ersättningslokaler att ha verksamheten i under byggtiden. De fann flera olika bra alternativ. Men nu plötsligt så drar Borås stad i bromsen och har ändrat sig. Det blir ingen ersättningslokal.

Det kommer bli tomt och ensamt för många. Att ha tillgång till en öppen förskola i närområdet är så viktigt för både barn och föräldrar utifrån många aspekter, och vi vill ju alltid se till barnens bästa.

Mitt förslag är att vi ser över möjligheten till en ersättningslokal för Kristinebergs öppna förskola under åren som bygget pågår.

Behovet är stort!

Inskickat den: 2024-03-07

Namn: [REDACTED]

E-post: [REDACTED]

Postnummer: [REDACTED]

Emelie Wigforss
HandläggareDatum
2024-10-17Instans
Förskolenämnden
Dnr FN 2024-00135 1.2.3.25

Svar på remiss - Riktlinjer för informationshantering i Borås Stad

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att tillstyrka remissen om riktlinjer för informationshantering i Borås Stad.

Ärendet i sin helhet

Ett nytt förslag om riktlinjer för informationshantering har tagits fram av Stadsarkivet och skickats på remiss. Varje nämnd och styrelse ansvarar för hanteringen av sina allmänna handlingar och att den sker i enlighet med arkivlagen, arkivförordningen, dessa riktlinjer samt andra av arkivmyndigheten utfärdade råd och anvisningar. Syftet med dessa riktlinjer är att fastställa hur informationshanteringen ska organiseras och att närmare precisera ansvarsfördelning utöver vad som framgår i de bestämmelser som följer av lag eller förordning.

De nya riktlinjerna blir en sammanställning av de tidigare dokumenten arkivregler för Borås Stad och rutiner för informations- och arkivhantering.

Förskolenämnden har inga synpunkter på förslaget.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn.

I detta ärende där Förskolenämnden ombetts yttra sig över en remiss, nämnden inte beslutande instans. Det är således upp till beslutade nämnd att beakta barnperspektivet i ärendet. Förskolenämnden vill dock starkt poängtera vikten av att barnkonventionen och barnets bästa beaktas inför slutgiltigt beslut i ärendet.

Beslutsunderlag

Remiss – Riktlinjer för informationshantering

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 3 oktober 2024.

Beslutet expedieras till

Kommunstyrelsen

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

REMISS

Program

Plan

Policy

• **Riktlinjer**

Borås Stads
**Riktlinjer för
informationshantering**

Borås Stads styrdokument

Planerande

PROGRAM – vägval, verksamheter och metoder i riktning för att nå målen i Borås

PLAN – aktiviteter, tidsram och ansvar

Normerande

POLICY – Borås Stads hållning

RIKTLINJER – rekommenderade sätt att agera

Fastställt av: Kommunfullmäktige
Datum: xxxx-xx-xx
För revidering ansvarar: Kommunstyrelsen
Dokumentet gäller för: Alla nämnder och bolag
Dnr: KS 2024-00574
Dokumentet gäller till och med: 202X

Innehåll

1. Riktlinjer för informationshantering	4
1.1 Inledning	4
1.2 Mål och syfte	4
1.3 Vad är arkiv?	4
2 Nämndens och styrelsens ansvar	5
2.1 Hantering av allmänna handlingar	5
2.2 Informationshanteringsplan	6
2.3 Arkivbeskrivning och arkivförteckning	6
2.4 Format och åtkomst	6
2.5 Omorganisation och förändrade arbetssätt	6
2.6 Gallring	6
2.7 Rensning	7
2.8 Överlämnande av handlingar till arkivmyndigheten	7
3 Arkivmyndigheten	8

1. Riktlinjer för informationshantering

1.1 Inledning

Utöver de bestämmelser om arkiv som finns föreskrivna i arkivlagen (1990:782) och arkivförordningen (1991:446) ska följande riktlinjer för hantering av allmänna handlingar gälla för Borås Stad. Dokumentet ska regelbundet, minst vart fjärde år fastställas på nytt, eller vid behov revideras.

Riktlinjerna gäller för kommunstyrelsen, kommunens nämnder, kommunens revisorer samt för andra kommunala organ med självständig ställning. Riktlinjerna ska även tillämpas av kommunens aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser. Bestämmelsen ska tas in i ägardirektiv eller motsvarande.

1.2 Mål och syfte

Syftet med dessa riktlinjer är att fastställa hur informationshanteringen ska organiseras och att närmare precisera ansvarsfördelning utöver vad som framgår i de bestämmelser som följer av lag eller förordning.

1.3 Vad är arkiv?

Ett arkiv bildas av de allmänna handlingarna från nämndernas verksamheter och sådana handlingar som avses i 2 kap. 9 § tryckfrihetsförordningen (1949:105) och som nämnden beslutar ska tas om hand för arkivering. Upptagning som är tillgänglig för flera nämnder bildar arkiv endast hos en nämnd, i första hand den nämnd som svarar för huvuddelen av upptagningen.

Arkiven är en del av vårt nationella kulturarv och ska enligt 3 § arkivlagen bevaras, hållas ordnade och vårdas så att de tillgodoser:

1. rätten att ta del av allmänna handlingar,
2. behovet av information för rättskipningen och förvaltningen, och
3. forskningens behov.

2 Nämndens och styrelsens ansvar

Varje nämnd och styrelse ansvarar för hanteringen av sina allmänna handlingar och att den sker i enlighet med arkivlagen, arkivförordningen, dessa riktlinjer samt andra av arkivmyndigheten utfärdade råd och anvisningar.

Hantering av information, såsom registrering, lagring, migrering, konvertering, gallring och rensning, samt kostnader för detta, är varje nämnds och styrelsens ansvar tills handlingarna överlämnats till arkivmyndigheten.

Varje nämnd och styrelse ansvarar också för att främja handlingarnas tillgänglighet och dess användning i verksamhet och forskning. Nämnden och styrelsen ska säkerställa att förvaltningen har en ändamålsenlig organisation och ansvarsfördelning.

Häri ingår att utse arkivansvarig, samordnande arkivredogörare samt lämpligt antal arkivredogörare. Arkivmyndigheten ska skriftligen informeras om vilka personer som utsetts till arkivansvarig och samordnande arkivredogörare. Om ingen arkivansvarig utsetts är förvaltningschefen respektive verkställande direktören arkivansvarig.

Arkivansvarig är formellt den som ansvarar för hanteringen av de allmänna handlingarna på förvaltningen eller bolaget. I detta uppdrag ingår att säkerställa att lagar och regler på området tillämpas, att personalen är välinformerad om regelverket och att det finns en ändamålsenlig organisation.

Den samordnande arkivredogöraren ska känna till bestämmelser och anvisningar om informationshantering och utarbeta nämndens eller styrelsens informationshanteringsplan efter samråd med arkivmyndigheten. Den samordnande arkivredogöraren ska också säkerställa att handlingarna hanteras enligt gällande regler, verkställa beslutad gallring samt förbereda överlämnande av handlingar till arkivmyndigheten i samråd med arkivansvarig, arkivredogörare och arkivmyndigheten.

2.1 Hantering av allmänna handlingar

Som grund för informationshanteringen ska varje nämnd och styrelse vid registreringen av allmänna handlingar ta hänsyn till registreringens betydelse för att kunna finna handlingar och andra åtgärder för att kunna förstå informationen, samt organisera arkivet på ett sådant sätt att rätten att ta del av allmänna handlingar underlättas.

Varje nämnd och styrelse ska tillämpa varaktiga metoder och använda rätt materiel och format för att kunna bevara allmänna handlingar i enlighet med vedertagna standarder. Arkiven ska beskrivas och förtecknas och vara organiserade för att underlätta utlämnande av allmänna handlingar. Vilka rutiner som gäller för hanteringen av de allmänna handlingarna och för gallringen av dessa, ska beskrivas i en arkivbeskrivning och fastställas i en informationshanteringsplan. Den senare ska, liksom stadens ärendehanteringssystem, använda sig av stadens gemensamma klassificeringsstruktur.

Allmänna handlingar ska förvaras på ett sådant sätt att de skyddas mot förstörelse, skada, stöld, manipulation eller annan påverkan som försvårar obehörig åtkomst. Detta gäller oavsett om de finns i stadens IT-system eller i fysisk form i arkivlokal. Arkivmyndigheten lämnar rekommendationer kring metoder, materiel och skydd rörande hanteringen av de allmänna handlingarna såsom 4-6 §§ arkivlagen föreskriver. Arkiven ska avgränsas och beslutad gallring ska verkställas. Vid ny- och ombyggnad av arkivlokal ska varje nämnd och styrelse samråda med arkivmyndigheten.

2.2 Informationshanteringsplan

Varje nämnd och styrelse ska ha en informationshanteringsplan som är en redovisning av de allmänna handlingar som finns på myndigheten. Planen är också ett gallringsbeslut som reglerar hur informationen ska hanteras. Den utarbetas av respektive nämnd eller styrelse och gallringsbeslut ska, efter samråd med arkivmyndigheten, fastställas av nämnden eller styrelsen. Nämnden eller styrelsen ska regelbundet gå igenom planen och revidera den.

2.3 Arkivbeskrivning och arkivförteckning

Varje nämnd och styrelse ska redovisa sitt arkiv genom en arkivbeskrivning och en arkivförteckning. Arkivbeskrivningen anger vanligt förekommande handlingar, arkivorganisationen, vilka IT-system som används och vilka särskilda bestämmelser som gäller för verksamheten. Arkivförteckningen är en systematisk redovisning av de handlingar som finns hos nämnden eller styrelsen och var de förvaras. Båda ska fortlöpande revideras.

2.4 Format och åtkomst

Handlingar som ska bevaras för framtiden ska framställas med material och metoder som garanterar informationens beständighet. För handlingar i elektronisk form ska standardformat användas så långt som möjligt. Riksarkivets föreskrifter, allmänna råd och tekniska krav ska tillämpas, om inte arkivmyndigheten utfärdar andra bestämmelser.

Förutsättningar för ett långsiktigt digitalt bevarande ska beaktas vid upphandling eller utveckling av IT-system som ska hantera allmänna handlingar. Borås stad har tagit fram regler för detta som alltid tillämpas när Koncerninköp är involverad i upphandlingen.

2.5 Omorganisation och förändrade arbetssätt

När en nämnd eller styrelse förändrar organisation, förvaltning eller arbetssätt och förändringen väsentligt påverkar förutsättningarna för informationshanteringen, ska nämnden eller styrelsen i god tid samråda med arkivmyndigheten.

2.6 Gallring

Med gallring menas att förstöra allmänna handlingar, genom att förstöra innehållet helt eller delvis så begränsas allmänhetens tillgång till dessa. Gallring får inte ske utan beslut. Det är därför mycket viktigt att gallring sker varsamt. Utöver att förstöra en allmän handling innebär överföring av uppgifter mellan databärare gallring om överföringen medför;

- informationsförlust,
- förlust av möjliga informationssammanställningar,
- förlust av väsentliga sökmöjligheter eller
- förlust av möjligheter att fastställa informationens autenticitet.

Inskränkning av möjligheten att framställa möjliga handlingar ska också betraktas som gallring.

Varje nämnd ska besluta om gallring och inför varje sådant beslut ska nämnden samråda med arkivmyndigheten. Detta sker vanligen genom fastställandet av informationshanteringsplanen. Handlingar som ska gallras förvaras hos nämnden eller styrelsen tills gallring verkställts.

2.7 Rensning

Rensning innebär att avskilja sådana handlingar som inte är allmänna handlingar och som inte ska arkiveras, till exempel anteckningar av tillfällig betydelse som inte tillför ärendet sakuppgift. Det ska ske fortlöpande, och senast när ett ärende avslutas, av en person med god kännedom om handlingarnas betydelse för förståelse av ärendet, normalt handläggaren.

2.8 Överlämnande av handlingar till arkivmyndigheten

När nämndens eller styrelsens allmänna handlingar inte längre behövs för den löpande verksamheten kan arkivmyndigheten efter överenskommelse överta dem för fortsatt vård. Överlämnandet ska ske enligt informationshanteringsplanen, eller så som nämnden eller styrelsen och arkivmyndigheten kommit överens om. Leverans till arkivmyndigheten ska åtföljas av leveransreversal. När arkivmyndigheten och nämnden eller styrelsen undertecknat reversalet övergår ansvaret för de allmänna handlingarna till arkivmyndigheten.

3 Arkivmyndigheten

Kommunstyrelsen är arkivmyndighet. Arkivmyndigheten är huvudman till Stadsarkivet, dess beredande och verkställande organ. Arkivmyndigheten får delegera befogenheter som arkivmyndighet till stadsarkivarien.

Arkivmyndigheten ska

- utöva tillsyn över myndigheternas hantering av allmänna handlingar
- förvara och vårda arkiv som den övertagit till följd av lag eller efter överenskommelse,
- lämna rekommendationer kring metoder, materiel och skydd rörande hantering av allmänna handlingar.

Arkivmyndigheten ska utöver lagreglerade uppgifter även

- allmänt följa utvecklingen inom arkiv- och informationshantering,
- ge råd kring hantering av allmänna handlingar till kommunens förvaltningar och företag,
- fatta beslut om hos vilken myndighet en upptagning för automatiserad behandling (exempelvis en databas eller elektronisk handling), som är tillgänglig för flera myndigheter, ska bilda arkiv,
- i mån av resurser ta emot och förvara enskilda arkiv under förutsättning att ett övertagande inte sker i strid med lagstiftningen.

BORÅS
STAD

Postadress 501 80 Borås **Besöksadress** Stadshuset, Kungsgatan 55
Telefon 033-35 70 00 **e-post** boras.stad@boras.se **Webbplats** boras.se

Remiss: Nya riktlinjer för informationshantering i Borås stad

Dessa riktlinjer gäller hanteringen av arkiv i Borås Stad, utöver de bestämmelser som finns föreskrivna i arkivlagen (1990:782) och arkivförordningen (1991:446). Riktlinjerna gäller för kommunstyrelsen, kommunens nämnder, kommunens revisorer samt för andra kommunala organ med självständig ställning.

Riktlinjerna ska även tillämpas av kommunens aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser. Bestämmelsen ska tas in i ägardirektiv eller motsvarande.

Vi ersätter härmed ”Rutiner för informations- och arkivhantering” samt ”Borås stads arkivregler” med detta nya dokument. Dessutom byter vi namn på dokumenthanteringsplan till informationshanteringsplan. Den nya benämningen är mer vedertagen och belyser på ett tydligare sätt att det handlar om hur information ska hanteras, inte bara våra dokument.

Remissinstanser

1. Samtliga nämnder och bolag

Remissvaren ska ha kommit in till Kommunstyrelsen senast den **11 november**. Remissvaren skickas i elektronisk form till **ks.diarium@boras.se**. Ange diarienummer KS 2024-00574 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Nämndens/bolagets yttrande skall innehålla en kort sammanfattning. Denna kommer i normalfallet att användas i den sammanställning av remissvar som ingår i det beslutsunderlag som presenteras för Kommunstyrelsen.

Yttranden skall alltid innehålla ett tydligt ställningstagande till det remitterade ärendet (tillstyrker, avstyrker, avstår från att yttra sig). Reservationer, särskilda yttranden och protokollsanteckningar skall alltid redovisas tillsammans med nämndens/styrelsens beslut.

Dan Holfve
Handläggare
033 353304

Emelie Wigforss
HandläggareDatum
2024-10-17Instans
Förskolenämnden
Dnr FN 2024-00129 1.1.3.25

Förskolenämndens sammanträdesdagar 2025

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden fastställer föreslagna sammanträdesdagar för 2025.

Ärendet i sin helhet

Förskolenämndens sammanträden startar klockan 17:00 med förvaltningsinformation från klockan 15:00.

Datum för sammanträdena 2025 är:

- 30 januari
- 27 februari
- 20 mars
- 28 april
- 26 maj
- 12 juni
- 28 augusti
- 18 september
- 16 oktober
- 20 november
- 18 december

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. Ärendet i sig bedöms vara av ren administrativ art då det är ett beslut för fastställande av sammanträdesdagar

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den via mail.

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Ing-Marie Samuelsson
HandläggareDatum
2024-10-17Instans
Förskolenämnden
Dnr FN 2024-00145 1.1.3.25

Remiss - Yttrande över Skolverkets förslag till förändringar i barn- och fritidsprogrammet enligt regeringsuppdrag (U2023/01741 och U2024/01246)

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att lämna nedanstående yttrande över remissen ”Skolverkets förslag till förändringar i barn- och fritidsprogrammet enligt regeringsuppdrag (U2023/01741 och U2024/01246)” och överlämna svaret till Skolverket.

Bakgrund till remissen

I enlighet med Skolverkets regleringsbrev för budgetåret 2024 ska Skolverket i enlighet med betänkandet Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska (SOU 2020:67) se över och föreslå förändringar i barn- och fritidsprogrammets inriktning pedagogiskt och socialt arbete för att säkerställa en mer ändamålsenlig utbildning till barnskötare. Tanken är att en mer ändamålsenlig utbildning stärker och tydliggör vilken kompetens eleven har efter fullföljd gymnasieutbildning. Alternativt kan Skolverket föreslå en ny inriktning som utbildar till yrket. I översynen ska även den befintliga yrkesutgången till barnskötare ses över. Skolverket ska också se över hur den sammanhållna yrkesutbildningen till barnskötare inom kommunal vuxenutbildning ska innehålla ämnet svenska eller svenska som andraspråk. Skolverket har utifrån ovanstående uppdrag önskat få in synpunkter på förslaget. Uppdraget är en del av övergången till ämnesbetyg i gymnasieskolan.

Borås Stad har inte fått förfrågan att besvara remissen men då det är en öppen remiss har Förskolenämnden valt att lämna nedanstående synpunkter på ändringsförslaget.

Förskolenämndens synpunkter på remissen

Remissen beskriver att utgångspunkten för arbetet har varit att barn- och fritidsprogrammet fortsatt ska ha två inriktningar, fritid och hälsa samt pedagogiskt och socialt arbete. Varje inriktning har utökats med 200 poäng till 500 poäng med en förändring i vad som är valbara ämnen och vad som ingår som inriktningsämnen för barnskötareutbildningen. Förskolenämnden anser att det är positivt med en tydligare bas i utbildningen och genom att minska valbarheten av kurser stärks likvärdigheten genom en tydligare kärna i utbildningen. Det gör att anställande huvudmän enklare ser vilken kompetens

den sökande har till en tjänst. Förskolenämnden vill dock poängtera att förslag till nya kursplaner inte får medföra att den studerande blir utestängd från vidare högskolestudier. Det är viktigt att ha möjligheten att till exempel kunna läsa vidare till förskollärare vid ett senare tillfälle.

Förskolenämnden tycker att det är positivt med det nya ämnet språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet som bland annat behandlar hur språk och kommunikation kan användas som pedagogiskt redskap samt hur språkutveckling kan stödjas och stimuleras genom olika aktiviteter och arbetssätt. Det är viktigt att alla som arbetar i ett arbetslag har grundläggande kunskap inom detta centrala område för språk- och kunskapsutveckling hos barnen i förskolan. Positivt är också fokus på högläsning och fonologisk medvetenhet. Båda är viktiga i förskolans språkutvecklande arbete med barnen.

I förslaget lyfts vikten av att barnskötaren har kunskaper i svenska språket. Förskolenämnden ser det som positivt att inför svenska eller svenska som andraspråk i den barnskötareutbildning som genomförs på Komvux. Utifrån ett arbetsgivarperspektiv och utifrån uppdraget i läroplanen för förskolan är det centralt att den anställde har tillräckliga kunskaper för att kunna arbeta i det språkutvecklande arbetet på sin förskola. Förskolenämnden vill understryka att det är nödvändigt även med andra kompletterande insatser för att säkerställa språkkunskapen för att barnskötaren dels ska vara anställningsbar och dels kunna genomföra ett gott språkutvecklande arbete. Det är viktigt att det finns en yrkessvenska som fungerar hos barnskötaren som genomgått utbildningen.

När det gäller det andra nya ämnet som föreslås, pedagogiskt och socialt arbete -fördjupning, avser Förskolenämnden att återkomma med synpunkter när ämnet beskrivs i kommande remissomgång.

I beskrivningen av yrkesutgången framgår att det nationella programrådet för barn- och fritidsprogrammet, ämnesexperter och verksamheter inom området förespråkat en sammanslagning av yrkesutgång barnskötare och yrkesutgång elevassistent. Förslaget syftar bland annat till att det skulle gynna elevernas anställningsbarhet. Skolverket har gått på en annan linje och föreslår inte en sammanslagning av de båda yrkesutgångarna. Skälet till det är att det inte skulle gynna målet att ta fram en mer ändamålsenlig utbildning till barnskötare där den kompetens eleven har efter fullföljd gymnasieutbildning stärks och tydliggörs. Förskolenämnden stödjer Skolverkets förslag och menar att det är klokt att särskilja utbildningen för dessa båda kategorier. Att arbeta som elevassistent eller barnskötare är två olika uppdrag. Med den föreslagna ämnesfördjupningen och utifrån ett arbetsgivarperspektiv ökar barnskötarkompetensen genom skilda utbildningar och de barnskötare som fullföljer utbildningen får en mer relevant utbildning för uppdraget som barnskötare.

Antalet barn med särskilda behov ökar över tid och därför tycker Förskolenämnden att det är bra att specialpedagogik ingår i utbildningen. Barnskötare hamnar i situationer där deras bemötande och pedagogik kan göra skillnad för ett barns utveckling och lärande och det är viktigt att ha kunskap för att kunna hantera dessa situationer.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. I detta ärende där Förskolenämnden yttrar sig över en remiss är nämnden inte beslutande instans.

Samverkan

Ärendet har samverkats på FSG via mail.

Beslutet expedieras till

Skolverket

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Barn- och fritidsprogrammet

Gymnasiegemensamma ämnen och nivåer i dessa ämnen

Ämne	Nivå	Poäng
Engelska	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
Historia	Nivå 1a1	50
Idrott och hälsa	Nivå 1	100
Matematik	Nivå 1a	100
Naturkunskap	Nivå 1a1	50
Religionskunskap	Nivå 1	50
Samhällskunskap	Nivå 1a1	50
Svenska	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
	Nivå 3	100
<i>eller</i>		
Svenska som andraspråk	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
	Nivå 3	100

Programgemensamma ämnen och nivåer i dessa ämnen

Ämne	Nivå	Poäng
Hälsopedagogik	Nivå 1	100
Naturkunskap	Nivå 1a2	50
Pedagogik	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
Samhällskunskap	Nivå 1a2	50
Specialpedagogik	Nivå 1	100

Ämnen i inriktningarna och nivåer i dessa ämnen

Barnskötare

Ämne	Nivå	Poäng
Förskolans och fritidshemmets arbete	Nivå 1	100
	Nivå 3	100
Pedagogiskt arbete	Nivå 1	200
Socialt arbete	Nivå 1	100
	Nivå 2	100

Specialpedagogik	Nivå 2	100
Språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet	Nivå 1	100

Fritid och hälsa

Ämne	Nivå	Poäng
Aktivitetsledarskap	Nivå 1	100
Fritid och friskvård	Nivå 1	200
Fritidskunskap	Nivå 1	100
Pedagogik	Nivå 3	100

Pedagogiskt och socialt arbete

Ämne	Nivå	Poäng
Pedagogik	Nivå 3	100
Pedagogiskt arbete	Nivå 1	200
Socialt arbete	Nivå 1	100
	Nivå 2	100

Individuellt val (200 poäng)**Gymnasiearbete (100 poäng)****Ämnen och nivåer i dessa ämnen som får erbjudas som programfördjupning inom programmet**

Ämne	Nivå	Poäng
Aktiviteter och upplevelser	Nivå 1	100
Aktivitetsledarskap	Nivå 1	100
Bevakning	Nivå 1	200
Bild	Nivå 1b	100
Brandskydd	Nivå 1	200
Dansorientering	Nivå 1	100
Digitalt skapande	Nivå 1	100
Engelska	Nivå 2	100
Entreprenörskap	Nivå 1	100
Estetisk kommunikation	Nivå 1	100
Fritid och friskvård	Nivå 1	200
Fritidsanläggningars skötsel och drift	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
Fritidskunskap	Nivå 1	100
Förskolans och fritidshemmets arbete	Nivå 1	100

Grundläggande vård och omsorg	Nivå 1	100
Guidning i naturbruksmiljöer	Nivå 1	100
Historia	Nivå 1a2	50
Hälsa och välbefinnande	Nivå 1	100
Idrott och hälsa	Nivå 2	100
Kost och hälsa	Nivå 1	100
Massage	Nivå 1	100
Matematik	Nivå 2a	100
Musik	Nivå 1	100
Människans säkerhet	Nivå 1	100
Naturkunskap	Nivå 2	100
Naturturism	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
Pedagogiskt arbete	Nivå 1	200
Pedagogiskt och socialt arbete – specialisering	Nivå 1	100
Psykologi	Nivå 1	50
	Nivå 2	50
Service och bemötande	Nivå 1	100
Siminstruktör	Nivå 1	100
Socialt arbete	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
Sociologi	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
Specialpedagogik	Nivå 2	100
Språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet	Nivå 1	100
Svenska	Nivå 3	100
<i>eller</i>		
Svenska som andraspråk	Nivå 3	100
Svenskt teckenspråk för hörande – grund	Nivå 1	100
Svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare	Nivå 1	100
Tillämpad programmering	Nivå 1	100
Tillämpad psykologi	Nivå 1	100
Träningslära	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
Tävlingsidrott	Nivå 1	100
	Nivå 2	100

Exempel på yrkesutgångar**Barnskötare***Programfördjupningspaket*

Ämne	Nivå	Poäng
Grundläggande vård och omsorg	Nivå 1	100
Kost och hälsa	Nivå 1	100

Elevassistent*Programfördjupningspaket*

Ämne	Nivå	Poäng
Fritidskunskap	Nivå 1	100
Förskolans och fritidshemmets arbete	Nivå 1	100
Kost och hälsa	Nivå 1	100
Specialpedagogik	Nivå 2	100
Språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet	Nivå 1	100

Personal inom bad och idrott*Programfördjupningspaket*

Ämne	Nivå	Poäng
Fritidsanläggningars skötsel och drift	Nivå 1	100
Siminstruktör	Nivå 1	100
Träningslära	Nivå 1	100

Personal inom fritids- och friskvårdsanläggningar*Programfördjupningspaket*

Ämne	Nivå	Poäng
Fritidsanläggningars skötsel och drift	Nivå 1	100
	Nivå 2	100

Personal inom funktionshinderområdet

Programfördjupningspaket

Ämne	Nivå	Poäng
Grundläggande vård och omsorg	Nivå 1	100
Kost och hälsa	Nivå 1	100
Specialpedagogik	Nivå 2	100

Väktare

Programfördjupningspaket

Ämne	Nivå	Poäng
Bevakning	Nivå 1	200
Brandskydd	Nivå 1	200

FÖRSLAG

Utkast avseende en ny ämnesplan för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 (Gy25) och som Skolverket avser att remittera i ett senare skede.

Bilaga 2

Språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet

Ämnet språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet har sin grund i pedagogik och didaktik med fokus på språk- och kunskapsutvecklande aktiviteter och arbetssätt i den pedagogiska yrkesverksamheten. Ämnet behandlar hur barns kommunikativa förmågor kan stärkas genom läsning av barnlitteratur samt berättande och samtal om det lästa och upplevda.

Ämnets syfte

Undervisningen i ämnet språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om språk- och kunskapsutvecklande aktiviteter och arbetssätt, med fokus på läsning, i förskolans och fritidshemmets verksamheter. Eleverna ska ges möjlighet att utveckla förmåga att möta, stödja och leda barn på ett etiskt, jämställt och pedagogiskt sätt som gynnar deras lärande och språkutveckling. Högläsning och samtal om det lästa kan utveckla barns språk, fantasi och föreställningsförmåga samt deras förmåga att uttrycka egna tankar och förstå sin omvärld. Därför ska eleverna utveckla förmåga att stödja och stimulera barns intresse för läsning genom högläsning av skönlitteratur och sakprosa anpassad för barn, samtal om det lästa och andra aktiviteter kopplade till barnens läsupplevelser. Eleverna ska också ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur interaktion och kommunikation kan bidra till barns utveckling av det svenska språket.

Eleverna ska ges möjlighet att utveckla förmåga att planera och genomföra olika former av språk- och kunskapsutvecklande aktiviteter för och tillsammans med barn. De ska också ges möjlighet att utveckla förmåga att välja och anpassa aktiviteterna och arbetssätten utifrån olika situationer och utifrån barnens intressen, förutsättningar och behov. Dessutom ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar förmåga att utvärdera och dokumentera aktiviteterna och arbetssätten.

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla förmåga att samtala om det lästa och upplevda i verksamheten med vårdnadshavare samt att förmedla högläsningens betydelse för barnens språk- och kunskapsutveckling.

Undervisningen ska stimulera elevernas nyfikenhet och tilltro till den egna förmågan att stödja och stimulera barns språk- och kunskapsutveckling. Praktiskt arbete och problemlösande arbetssätt ska ingå i undervisningen. I undervisningen ska eleverna också ges tillfälle att reflektera över och samtala om egna och andras attityder och handlingar inom området.

Undervisningen i ämnet språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

- Kunskaper om språk- och kunskapsutvecklande aktiviteter och arbetssätt, med fokus på läsning, i förskolan och fritidshemmet.
- Förmåga att planera, genomföra, dokumentera och utvärdera olika aktiviteter för att stödja och stimulera barns språk- och kunskapsutveckling.

Utkast avseende en ny ämnesplan för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 (Gy25) och som Skolverket avser att remittera i ett senare skede.

Bilaga 2

- Förmåga att kommunicera och samverka med andra för att stödja barns språk- och kunskapsutveckling i olika situationer.

Nivåer i ämnet språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet

Nivå 1, 100 poäng

Nivåkod:

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet på nivå 1 ska behandla följande centrala innehåll:

- Centrala begrepp och teorier om språk- och kunskapsutvecklande arbetsätt för barn, däribland fonologisk medvetenhet.
- Strategier för högläsning, däribland hur betoning, intonation, röststyrka och ansiktsuttryck påverkar och förstärker det lästa.
- Hur interaktion och kommunikation kan bidra till barns utveckling av det svenska språket.
- Hur flerspråkighet, vid sidan av svenskan, kan ses som en resurs för lärande.
- Val, planering och genomförande av språk- och kunskapsutvecklande aktiviteter utifrån målgrupp, uppgift och situation.
- Utvärdering och dokumentation av språk- och kunskapsutvecklande aktiviteter och arbetsätt.
- Läsning av och samtal om skönlitteratur och sakprosa på svenska för barn, till exempel bilderböcker, pekböcker, sagor, fabler, faktaböcker, rim och ramsor samt kapitelböcker.
- Läsning av och samtal om barnlitteratur från olika delar av världen.
- Dialogisk läsning, före, under och efter läsning, däribland genom att förutsäga innehållet, förklara ord och begrepp och sammanfatta innehållet samt att ställa frågor om texten.
- Systematiskt arbete med ord, begrepp och meningsskapande samtal på svenska, däribland fokusord, omformulering, upprepning, bildstöd och tecken som stöd.
- Olika språklekar för att öva fonologisk medvetenhet.
- Högläsningens betydelse för språk- och kunskapsutveckling och hur det på ett pedagogiskt sätt kan förmedlas till vårdnadshavare och andra.
- Hur vårdnadshavare och andra närstående kan uppmuntras till högläsning och kommunikation om det lästa tillsammans med barnen.

Betygskriterier

Av 15 kap. 24 § andra stycket och 20 kap. 37 § andra stycket skollagen (2010:800) följer att läraren vid betygssättningen i ett ämne ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet

Utkast avseende en ny ämnesplan för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 (Gy25) och som Skolverket avser att remittera i ett senare skede.

Bilaga 2

som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Betyget E

Eleven visar **godtagbara** kunskaper om språk- och kunskapsutvecklande aktiviteter och arbetssätt, med fokus på läsning, i förskolan och på fritidshemmet.

Eleven planerar och genomför olika aktiviteter för att stödja och stimulera barns språk- och kunskapsutveckling med **godtagbart** resultat. Eleven dokumenterar och utvärderar aktiviteterna på ett **enkelt** sätt samt ger förslag på hur arbetet kan utvecklas.

Eleven kommunicerar och samverkar med andra om språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt på ett pedagogiskt sätt med **viss säkerhet**.

Betyget D

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

Betyget C

Eleven visar **goda** kunskaper om språk- och kunskapsutvecklande aktiviteter och arbetssätt, med fokus på läsning, i förskolan och på fritidshemmet.

Eleven planerar och genomför olika aktiviteter för att stödja och stimulera barns språk- och kunskapsutveckling med **gott** resultat. Eleven dokumenterar och utvärderar aktiviteterna på ett **utvecklat** sätt samt ger förslag på hur arbetet kan utvecklas.

Eleven kommunicerar och samverkar med andra om språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt på ett pedagogiskt sätt med **säkerhet**.

Betyget B

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

Betyget A

Eleven visar **mycket goda** kunskaper om språk- och kunskapsutvecklande aktiviteter och arbetssätt, med fokus på läsning, i förskolan och på fritidshemmet.

Eleven planerar och genomför olika aktiviteter för att stödja och stimulera barns språk- och kunskapsutveckling med **mycket gott** resultat. Eleven dokumenterar och utvärderar aktiviteterna på ett **välutvecklat** sätt samt ger förslag på hur arbetet kan utvecklas.

Eleven kommunicerar och samverkar med andra om språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt på ett pedagogiskt sätt med **god säkerhet**.

Pedagogiskt och socialt arbete – specialisering

Ämnet pedagogiskt och socialt arbete – specialisering möjliggör en fördjupning inom ett valt kunskapsområde inom pedagogiskt och socialt arbete. Fördjupningen kan ske inom olika pedagogiska och sociala kunskapsområden, till exempel inom barnomsorgen, skolan och funktionshinderområdet.

Ämnets syfte

Undervisningen i ämnet pedagogiskt och socialt arbete – specialisering ska syfta till att eleverna utvecklar förmåga att arbeta med barn, ungdomar eller vuxna inom pedagogiska och sociala yrkesområden utifrån en demokratisk och jämställd helhetssyn. Eleverna ska ges möjlighet att utveckla förmåga att möta och stödja barn, ungdomar eller vuxna i deras utveckling. Eleverna ska också ges möjlighet att planera, genomföra och pedagogiskt leda aktiviteter och insatser inom valt kunskapsområde på ett hälsofrämjande, säkert, ergonomiskt och yrkesetiskt sätt. Genom undervisningen ska eleverna även ges möjlighet att utveckla förmåga att dokumentera och utvärdera aktiviteterna och insatserna samt ge förslag på hur arbetet kan utvecklas.

Undervisningen ska leda till att eleverna utvecklar kunskaper om utvecklingsbehov och kvalitetsarbete inom pedagogiskt eller socialt arbete. Dessutom ska undervisningen ge eleverna möjlighet att utveckla förmåga att kommunicera och samverka med andra på ett yrkesetiskt sätt samt att anpassa sin kommunikation till sammanhanget. Därigenom ska undervisningen stimulera eleverna till att resonera om, reflektera över och ta ställning i olika frågor inom området. Undervisningen ska även leda till att eleverna utvecklar förmåga att arbeta i enlighet med lagar och andra bestämmelser inom området.

Genom fältstudier eller genom att medverka i olika verksamheter ska eleverna ges möjlighet att få inblick i och erfarenhet av arbetsuppgifter kopplade till valt kunskapsområde. Initiativförmåga, självständighet, personligt ansvarstagande, problemlösning och handlingsberedskap ska stimuleras i undervisningen. Undervisningen ska också ge eleverna möjlighet att granska och värdera ny kunskap inom området.

Undervisningen i ämnet pedagogiskt och socialt arbete – specialisering ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

- Förmåga att leda, stödja eller handleda människor inom valt pedagogiskt eller socialt kunskapsområde.
- Förmåga att planera, genomföra, dokumentera och utvärdera samt pedagogiskt leda aktiviteter och insatser på ett yrkesetiskt sätt inom det valda kunskapsområdet.
- Förmåga att möta och stödja människor i olika situationer samt att anpassa sin kommunikation till mottagare och sammanhang.

Utkast avseende en ny ämnesplan för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 (Gy25) och som Skolverket avser att remittera i ett senare skede.

Bilaga 3

- Kunskaper om hur systematiskt kvalitetsarbete kan påverka kvaliteten i det dagliga stödet och omsorgen.
- Förmåga att arbeta på ett säkert sätt samt i enlighet med lagar och andra bestämmelser relevanta för kunskapsområdet.

Nivåer i ämnet pedagogiskt och socialt arbete – specialisering

Nivå 1, 100 poäng, som bygger på nivå 3 i ämnet pedagogik, nivå 1 i ämnet pedagogiskt arbete, nivå 2 i ämnet socialt arbete eller nivå 2 i ämnet specialpedagogik.

Nivå 1, 100 poäng

Nivåkod:

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet pedagogiskt och socialt arbete – specialisering på nivå 1 ska behandla följande centrala innehåll:

- Teorier och begrepp inom valt kunskapsområde.
- Genomförande av pedagogiska eller sociala aktiviteter och insatser anpassade till individen.
- Anpassning av metoder och arbetssätt utifrån individ, grupp eller verksamhet.
- Hur delaktighet och självbestämmande kan motiveras på ett målgruppsanpassat sätt.
- Planering, genomförande och dokumentation av aktiviteter och insatser på ett yrkesmässigt sätt.
- Hur aktiviteter och insatser kan ledas på ett pedagogiskt sätt.
- Utvärdering, analys, diskussion och problematisering av pedagogiska eller sociala situationer.
- Etiska frågeställningar inom valt kunskapsområde.
- För uppgiften relevant informationsteknik.
- Samverkan med andra yrkesgrupper och verksamheter samt med vårdnadshavare och närstående för ökad kvalitet inom valt kunskapsområde.
- Bemötande av människor utifrån ett yrkesetiskt förhållningssätt.
- Metoder och former för samtal och kommunikation i pedagogiska och sociala verksamheter inom valt kunskapsområde.
- Hur det systematiska kvalitetsarbetet kan bidra till utveckling av det dagliga stödet och omsorgen. Rapportering av avvikelser samt analys av orsaker till avvikelserna.
- Ergonomiska och säkra arbetsmetoder utifrån valt kunskapsområde.
- Lagar och andra bestämmelser som gäller arbetet inom valt kunskapsområde.

Utkast avseende en ny ämnesplan för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 (Gy25) och som Skolverket avser att remittera i ett senare skede.

Bilaga 3

Betygskriterier

Av 15 kap. 24 § andra stycket och 20 kap. 37 § andra stycket skollagen (2010:800) följer att läraren vid betygssättningen i ett ämne ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Betyget E

Eleven leder, stödjer eller handleder människor inom valt pedagogiskt eller socialt kunskapsområde med **godtagbart** resultat.

Eleven planerar, genomför och leder aktiviteter och insatser inom kunskapsområdet med **godtagbart** resultat samt på ett yrkesetiskt sätt. Eleven dokumenterar och utvärderar aktiviteterna och insatserna på ett **enkelt** sätt samt ger förslag på hur arbetet kan utvecklas.

Eleven möter och stödjer människor i olika situationer med **viss** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang.

Eleven visar **godtagbara** kunskaper om det systematiska kvalitetsarbetets funktion och nytta i det dagliga stödet och omsorgen.

Eleven arbetar på ett sätt som är säkert för sig själv och andra samt i enlighet med relevanta lagar och andra bestämmelser.

Betyget D

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

Betyget C

Eleven leder, stödjer eller handleder människor inom valt pedagogiskt eller socialt kunskapsområde med **gott** resultat.

Eleven planerar, genomför och leder aktiviteter och insatser inom kunskapsområdet med **gott** resultat samt på ett yrkesetiskt sätt. Eleven dokumenterar och utvärderar aktiviteterna och insatserna på ett **utvecklat** sätt samt ger förslag på hur arbetet kan utvecklas.

Eleven möter och stödjer människor i olika situationer med **god** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang.

Eleven visar **goda** kunskaper om det systematiska kvalitetsarbetets funktion och nytta i det dagliga stödet och omsorgen.

Eleven arbetar på ett sätt som är säkert för sig själv och andra samt i enlighet med relevanta lagar och andra bestämmelser.

Utkast avseende en ny ämnesplan för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 (Gy25) och som Skolverket avser att remittera i ett senare skede.

Bilaga 3

Betyget B

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

Betyget A

Eleven leder, stödjer eller handleder människor inom valt pedagogiskt eller socialt kunskapsområde med **mycket gott** resultat.

Eleven planerar, genomför och leder aktiviteter och insatser inom kunskapsområdet med **mycket gott** resultat samt på ett yrkesetiskt sätt. Eleven dokumenterar och utvärderar aktiviteterna och insatserna på ett **välutvecklat** sätt samt ger förslag på hur arbetet kan utvecklas.

Eleven möter och stödjer människor i olika situationer med **mycket god** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang.

Eleven visar **mycket goda** kunskaper om det systematiska kvalitetsarbetets funktion och nytta i det dagliga stödet och omsorgen.

Eleven arbetar på ett sätt som är säkert för sig själv och andra samt i enlighet med relevanta lagar och andra bestämmelser.

Utkast till ändrad programstruktur för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 (Gy25) och som Skolverket avser att remittera i ett senare skede.

Bilaga 4

Barn- och fritidsprogrammet

Gymnasiegemensamma ämnen och nivåer i dessa ämnen

Ämne	Nivå	Poäng
Engelska	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
Historia	Nivå 1a1	50
Idrott och hälsa	Nivå 1	100
Matematik	Nivå 1a	100
Naturkunskap	Nivå 1a1	50
Religionskunskap	Nivå 1	50
Samhällskunskap	Nivå 1a1	50
Svenska	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
	Nivå 3	100
<i>eller</i>		
Svenska som andraspråk	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
	Nivå 3	100

Programgemensamma ämnen och nivåer i dessa ämnen

Ämne	Nivå	Poäng
Hälsopedagogik	Nivå 1	100
Naturkunskap	Nivå 1a2	50
Pedagogik	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
Samhällskunskap	Nivå 1a2	50
Specialpedagogik	Nivå 1	100

Ämnen i inriktningarna och nivåer i dessa ämnen

Fritid och hälsa

Ämne	Nivå	Poäng
Aktivitetsledarskap	Nivå 1	100
Fritid och friskvård	Nivå 1	200
Fritidskunskap	Nivå 1	100
Pedagogik	Nivå 3	100

Utkast till ändrad programstruktur för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 (Gy25) och som Skolverket avser att remittera i ett senare skede.

Bilaga 4

Pedagogiskt och socialt arbete

Ämne	Nivå	Poäng
Pedagogik	Nivå 3	100
Pedagogiskt arbete	Nivå 1	200
Socialt arbete	Nivå 1	100
	Nivå 2	100

Individuellt val (200 poäng)

Gymnasiearbete (100 poäng)

UTKAST

Utkast till ändrad programstruktur för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 (Gy25) och som Skolverket avser att remittera i ett senare skede.

Bilaga 4

Ämnen och nivåer i dessa ämnen som får erbjudas som programfördjupning inom programmet

Ämne	Nivå	Poäng
Aktiviteter och upplevelser	Nivå 1	100
Aktivitetsledarskap	Nivå 1	100
Bevakning	Nivå 1	200
Bild	Nivå 1b	100
Brandskydd	Nivå 1	200
Dansorientering	Nivå 1	100
Digitalt skapande	Nivå 1	100
Engelska	Nivå 2	100
Entreprenörskap	Nivå 1	100
Estetisk kommunikation	Nivå 1	100
Fritid och friskvård	Nivå 1	200
Fritidsanläggningars skötsel och drift	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
Fritidskunskap	Nivå 1	100
Förskolans och fritidshemmets arbete	Nivå 1	100
Grundläggande vård och omsorg	Nivå 1	100
Guidning i naturbruksmiljöer	Nivå 1	100
Historia	Nivå 1a2	50
Hälsa och välbefinnande	Nivå 1	100
Idrott och hälsa	Nivå 2	100
Kost och hälsa	Nivå 1	100
Massage	Nivå 1	100
Matematik	Nivå 2a	100
Musik	Nivå 1	100
Människans säkerhet	Nivå 1	100
Naturkunskap	Nivå 2	100
Naturturism	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
Pedagogiskt arbete	Nivå 1	200
Pedagogiskt och socialt arbete – specialisering	Nivå 1	100
Psykologi	Nivå 1	50
	Nivå 2	50
Service och bemötande	Nivå 1	100
Siminstruktör	Nivå 1	100
Socialt arbete	Nivå 1	100
	Nivå 2	100

Utkast till ändrad programstruktur för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 (Gy25) och som Skolverket avser att remittera i ett senare skede.

Bilaga 4

Sociologi	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
Specialpedagogik	Nivå 2	100
Språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet	Nivå 1	100
Svenska	Nivå 3	100
<i>eller</i>		
Svenska som andraspråk	Nivå 3	100
Svenskt teckenspråk för hörande – grund	Nivå 1	100
Svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare	Nivå 1	100
Tillämpad programmering	Nivå 1	100
Tillämpad psykologi	Nivå 1	100
Träningslära	Nivå 1	100
	Nivå 2	100
Tävlingsidrott	Nivå 1	100
	Nivå 2	100

Exempel på yrkesutgångar

Barnskötare

Programfördjupningspaket

Ämne	Nivå	Poäng
Förskolans och fritidshemmets arbete	Nivå 1	100
Grundläggande vård och omsorg	Nivå 1	100
Kost och hälsa	Nivå 1	100
Specialpedagogik	Nivå 2	100
Språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet	Nivå 1	100

Elevassistent

Programfördjupningspaket

Ämne	Nivå	Poäng
Fritidskunskap	Nivå 1	100
Förskolans och fritidshemmets arbete	Nivå 1	100
Kost och hälsa	Nivå 1	100
Specialpedagogik	Nivå 2	100

Utkast till ändrad programstruktur för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 (Gy25) och som Skolverket avser att remittera i ett senare skede.

Bilaga 4

Språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet	Nivå 1	100
---	--------	-----

Personal inom bad och idrott

Programfördjupningspaket

Ämne	Nivå	Poäng
Fritidsanläggningars skötsel och drift	Nivå 1	100
Siminstruktör	Nivå 1	100
Träningslära	Nivå 1	100

Personal inom fritids- och friskvårdsanläggningar

Programfördjupningspaket

Ämne	Nivå	Poäng
Fritidsanläggningars skötsel och drift	Nivå 1	100
	Nivå 2	100

Personal inom funktionshinderområdet

Programfördjupningspaket

Ämne	Nivå	Poäng
Grundläggande vård och omsorg	Nivå 1	100
Kost och hälsa	Nivå 1	100
Specialpedagogik	Nivå 2	100

Väktare

Programfördjupningspaket

Ämne	Nivå	Poäng
Bevakning	Nivå 1	200
Brandskydd	Nivå 1	200

Emelie Wigforss
Handläggare

Datum
2024-10-17

Instans
Förskolenämnden
Dnr FN 2024-00004 1.1.3.0

Anmälningsärenden

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att godkänna redovisning av anmälningsärenden för perioden 19 september 2024 – 9 oktober 2024.

Anmälningsärenden

1. Förändring av ägar- och ledningsprövning - Montessoriförskolan
Globen
Dnr 2024-00138
2. Rapport - Uppföljande granskning av kvaliteten i förskoleverksamheten
Dnr 2024-00092
3. Kommunstyrelsens beslut 2024-09-23 § 285 Projekteringsframställan
Hässlegården, utbyggnad kök
Dnr 2024-00121
4. Kommunfullmäktiges beslut 2024-09-25 § 134 Riktlinjer för
handläggning av tvistiga kommuninterna mellanhavanden
5. Inkomna synpunkter september

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Emelie Wigforss
HandläggareDatum
2024-10-17Instans
Förskolenämnden
Dnr FN 2024-00005 1.1.3.0

Redovisning av delegationsbeslut

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att godkänna redovisning av delegationsbeslut för perioden 19 september 2024 – 9 oktober 2024.

Ärendet i sin helhet

Förskolenämnden har i vissa ärenden överlåtit sin beslutanderätt till tjänstepersoner och ledamöter i enlighet med nämndens delegationsordning. Där framgår det även vilka delegationsbeslut som ska redovisas till nämnden. Redovisningen innebär inte att nämnden omprövar eller fastställer delegationsbesluten.

Delegationsbeslut

1. Delegationsbeslut A8 - Beslut om avslag vid begäran om allmän handling löpnummer 6
Dnr 2024-00134
2. Delegationsbeslut C1-3 september - Tillsvidareanställningar
Dnr 2024-00015
3. Delegationsbeslut C4 september- Tidsbegränsade anställningar
Dnr 2024-00015
4. Delegationsbeslut D11 - Beslut om avslag och uppsägning av plats i förskola på grund av skuld löpnummer 1-2
Dnr 2024-00130
5. Delegationsbeslut D15 september - Beslut om mottagande av barn från annan kommun i förskola
Dnr 2024-00042
6. Delegationsbeslut G3 hyresgästanpassning komplettering staket och grind - Östermalmsgårdens förskola
Dnr 2024-00003

7. Delegationsbeslut G3 hyresgästanpassning sandlåda - Skattkistans förskola
Dnr 2024-00003
8. Utökad tid på förskola löpnummer 153-155
Dnr 2024-00002
9. Anmälan av kränkande behandling löpnummer 31-35
Dnr 2024-00001
10. Utredning av kränkande behandling löpnummer 31
Dnr 2024-00001
11. Uppföljning och utvärdering av kränkande behandling löpnummer 25-26
Dnr 2024-00001

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef